

SZDL podpira srednjeročno usmeritev razvoja

Skoraj v vseh krajevnih organizacijah SZDL so imeli konec oktobra in v začetku novembra razprave o osnutku srednjeročnega načrta naše občine do leta 1975.

Občani, v razpravah je sodelovalo okrog 500 udeležencev, so z velikim zanimanjem pretresli osnutek in dali precej dopolnilnih predlogov.

Občani podpirajo temeljna območja srednjeročnega načrta, še posebej usmeritev v tako sestavo gospodarstva, ki zagotovi skladnejši razvoj vseh njegovih panog in na podlagi tega tudi razvoj družbenih dejavnosti.

Zaostajanje gospodarskega in družbenega razvoja po podatkih leta 1970 za sosednjimi občinami zahteva nekatere nujne ukrepe za poživitev tega razvoja.

Posebna pozornost je veljala za gotovitev, da je do leta 1970 kamniško gospodarstvo v stvarjenem družbenem proizvodu na zaposlenega pod slovenskim povprečjem, da je bila v tem obdobju naša občina glede učinkovitosti osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe pod republiškim povprečjem.

Občani menijo, da bi bilo potrebno ob predloženem gradivu obrabiti tudi podatke o tem, ali se je ta razkorak med razvojem naše in primerjanih občin (Domžale, Kranj) nadaljeval tudi v letu 1971 in letos. Saj sta ti dve leti že sestavni del srednjeročnega načrta. V prihodnje je treba dosežene rezultate primerjati, ne samo časovno, pač pa tudi s sosednjimi in podobnimi občinami.

GOSPODARSTVO

Pospešiti je treba modernizacijo industrije in povečati učinkovitost naložb, ki naj bodo usmerjene v večji meri v sodobne stroje in naprave in manj v stidavo zlasti neproizvodnih objektov. Kamniška industrija ne bo morala v prihodnje močnejše povezovati s podjetji izven občine (Kamniška Bistrica).

Predvidena dvoodstotna letna rast proizvodnje v kmetijstvu je glede na že sprejete in načrtovane ukrepe pri pospeševanju kmetijstva prenizka. Zavzeti je moramo za večji porast kmetijstva v občini (Komenda). Večjo skrb je treba posvetiti organiziranemu izobraževanju mlajših kmetov.

Podpreti je treba razvoj obrti, trgovine in gostinstva. Občinska skupščina naj preučijo politiko do obrtništva in sprejme ustrezne ukrepe za hitrejši razvoj na tem področju. Posebno pozornost je treba posvetiti

storitveni obrti, saj nekaterih dejavnosti v naši občini že nekaj let primanjkuje. Morda bi kazalo razmisliti o ustanovitvi posebnega komunalnega servisa, saj se sedaj nekatere naše delovne organizacije poslužujejo storitev in uslug podobnega servisa iz Kranja (Kamniška Bistrica, Kamnik).

Razvoj trgovine mora dobiti pomembnejše mesto v srednjeročnem planu. Poleg čimprejnjše izgradnje veleblagovne hiše v Kamniku je treba upoštevati tudi skladen razvoj trgovske mreže na vsem območju občine. Prednost naj imajo tisti kraji, kjer sedanji lokali ne odgovarjajo najosnovnejšim pogojem poslovanja (izbira, založenost, cene, higienski pogoji itd.). Pri tem je treba upoštevati možnosti domačega trgovskega podjetja in tudi v prihodnje zagotoviti odprtost občine za vlaganja s strani zunanjih trgovskih podjetij (Stranje, Tuhinj). Čimprej bo treba zgraditi trgovski lokal na Trškem polju (Duplica) in preurediti in obnoviti trgovski lokal v Komendi.

Poleg bolj urejenih gostinskih lokalov Kamnik nujno potrebuje sodoben obrat družbene prehrane (Kamnik, Kamniška Bistrica, Srednja vas). Če hočemo uspešno razvijati turizem, je treba v Kamniku čimprej zgraditi ustrezen hotel, avtobusno postajo in obvozno cesto (Kamnik, Šmartno, Kamniška Bistrica).

Občani podpirajo program modernizacije cest v občini s pripombo, da je treba pospešiti njegovo uresničevanje in vanj vnesti tudi regionalno cesto (odsek Moste-Vodice (Kamniška Bistrica, Tuhinj, Moste). Preučiti je treba tudi možnost za uvedbo več direktnih avtobusnih zvez med Kamnikom in Ljubljano ter Kamnikom in Kranjem. Na železniški progi Kamnik-Ljubljana naj bi ponovno uvedli potniški promet s pomočjo hitrega prevoznega sredstva — šinobusa (Kamnik).

Na področju prostorskega planiranja (urbanizma) so občani podprli ugotovitev v gradivu, da se vsesplošni zainteresiranosti za individualno družinsko hišo nekritično podreja urbanistično načrtovanje v naši občini. Z drugimi besedami to po-

Ob dnevu republike

Pred devetindvajsetimi leti so bili v majhnem bosnaskem mestu Jajcu položeni temelji naše socialistične države. S sklopom AVNOJ o federativni ureditvi nove države je bila uzakonjena v boju izbežena nacionalna enakopravnost vseh jugoslovanskih narodov in njihova odločenost, da se združijo v eno državo, izgrajeno na demokratski, federativni podlagi.

Tri desetletja nazaj, ko je naša zgodovinska tremotka, in ta tri desetletja razvoja naše socialistične družbe so pokazala na pravilnost naše poti, začrtane v ljudski revoluciji. Ob naglem gospodarskem in družbenem razvoju se je seveda porajala vrsta težav, vendar nas to ni motilo, da ne bi se odločili kreniti naprej v razvoju socialističnih samoupravnih odnosov. Pri oceni te poti moramo ugotoviti velike uspehe. V tem boju je imel in bo imel klavek osrednje mesto. Občan — proizvajalec mora postati nosilec vseh odločitev v naši skupnosti. V novi ustavi bodo temu največji podprejane vse druge resnice. Naš doseženi razvoj nam je pokazal, da je bodočnost Jugoslavije le v enotni, trdni in povezani socialistični skupnosti vseh narodov in narodnosti, vseh republik. V tem je tudi naša moč, ki se izraža v največjih splošnega ljudskega odpora, to je zagotovilo za našo varnost in neodvisnost, skratka za naše lepše življenje.

To naj bo naše vodilo, ko si čestitamo ob jutrišnjem prazniku — dnevu republike!

meni, da nam je premalo pred očmi urbanistična arhitektonska in funkcionalna podoba naše občine v prihodnjih dvajsetih letih, če bomo s kmetijskim zemljiščem gospodarili tako kot gospodarimo danes (Stranje, Komenda, Kamnik). Večjo pozornost je treba v srednjeročnem planu posvetiti konkretnim ukrepom za varstvo okolja. V delovnih organizacijah bo treba zagotoviti sredstva za gradnjo čistilnih naprav, saj onečiščenje zraka s plini, dimom, prahom, itd., ponekod že resno ogroža naše okolje (Kamniška Bistrica, Duplica).

Do leta 1975 naj bi se regulirala tudi struga Nevljice (Šmartno, Srednja vas). Perspektiva razvoja Tuhinjske doline je v

čimprejnjšem dokončanju modernizacije ceste, v izgradnji nekaterih industrijskih obratov v Motniku oz. Špitaliču ter v razvoju kmečkega in letovskega turizma (termalni vrelec).

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

V prihodnjih letih je treba hitreje razvijati otroško varstvo, seveda na osnovi realnih programov, ki naj upoštevajo naše možnosti. Občani podpirajo načrt izgradnje vzgojnovarstvenih zavodov za predšolske otroke, ki predvideva do leta 1975 izgradnjo novih otroških vrtcev za 400 otrok. Pripominjajo pa, da je treba preučiti, če bodo za to zadostovala predvidena sredstva v višini 11.800.000,00 dinarjev, glede na to, da je samo

adaptacija in prizidek otroškega vrtca Antona Medveda stala okrog 3 milijone dinarjev. Predlagajo tudi, naj bi se pri gradnji novih otroških vrtcev usmerili na cenejšo montažno gradnjo (Komenda, Nevlje, Moste).

Posebno pozornost so občani v razpravah posvetili možnosti, ki jih ima naša mladina za šolanje po dokončani osemletki. V tem smislu povsod podpirajo predlog za izgradnjo centra srednjih šol v Kamniku. Pripominjajo pa, da se je treba ob ustanavljanju srednjih šol na kamniško-domžalskem območju takoj dogovoriti z občino Domžale in z republiško izobraževalno skupnostjo in ne šele do leta 1974 kot je predlagano v osnutku načrta. Izgrad-

nja centra srednjih šol naj ima prednost v programu gradnje šolskih poslopij v občini (Kamniška Bistrica, Komenda, Tuhinj, Krži, Nevlje, Srednja vas, Šmartno, Duplica, Kamnik).

Pri šolah je čimprej treba urediti otroška igrišča (Komenda, Stranje) in poskrbeti za gradnjo stanovanj za prosvetne delavce (Stranje).

Štipendijska politika naj bo zasnovana na podlagi dejanskih potreb po strokovnih kadrih v naših delovnih organizacijah, hkrati pa naj omogoča čimvečjemu številu nadarjene mladine, da nadaljuje šolanje na višjih šolah (Komenda).

Podprt je bil predlog, da Kamnik potrebuje kulturni Nadaljevanje na 2. strani

**Družbenopolitične organizacije
in skupščina občine Kamnik
čestitajo vsem občanom, delovnim
ljudem ob našem največjem
prazniku — dnevu republike**

Odločen boj proti nezakonitosti

V zadnji številki smo že poročali o seji občinske konference ZKS Kamnik, ki je obravnavala pismo predsednika TITA in izvršnega biroja predsedstva ZKJ in o nekaterih sklepih, ki jih je konferenca sprejela v zvezi z bodočimi nalogami komunistov. Danes objavljamo drugi del sklepov, ki se nanašajo predvsem na naloge komunistov v boju proti nezakonitemu poslovanju in okoriščenju z družbenim premoženjem.

V zvezi z oblikovanjem učinkovitega družbenopolitičnega boja za odpravljanje nezakonitega poslovanja, ki povzroča veliko gmotno in moralno škodo, ter nezakonitega osebnega prilaščanja, ko je kraja, podkupovanje, izrabljanje položaja za pridobivanje osebne gmotne koristi, pismo zahteva, naj organizacije in vodstva ZK ukrepajo, s čimer naj bi poleg državne kontrole zagotovili tudi učinkovito, neposredno delavsko kontrolo.

I. V zvezi s to nalogo naroča komite organizacijam ZK v organizacijah združenega dela, da pismeno predložijo delavskim svetom, da sprejmejo tele konkretne sklepe:

1. Člani kolektiva morajo biti mesečno informirani v internem biltenu, iz katerega bodo razvidni najvišji, najnižji in povprečni osebni prejemki delavcev v temeljni organizaciji in delavcev v organizaciji skupnih služb in vodilnih delavcev

podjetja za tekoči mesec in komulativno. Prikazani morajo biti vsi osebni prejemki, izplačani pri blagajni podjetja.

2. Prav tako morajo biti člani kolektiva informirani o višini tako imenovanih čistih stroškov za pretekli mesec in komulativno. V ta pregled je zajeti stroške reklame, kilometrine, reprezentance, dnevnice, darila, stroške v zvezi z gostoljubjem, ki se izkazuje poslovnim partnerjem ob osebnih poslovnih stikih itd.

3. Poimenski pregled delavcev, ki imajo kredit: za stanovanjsko izgradnjo, višina kredita, namembnost, rok odplačevanja, stopnja obresti, kdo je sklepal o kreditu in na temelju katere normativne določbe, kakšno je trenutno stanje kre-

dita, kako se kredit vrača, za kaj je bil uporabljen, kaj je z imovino, ki je bila s kreditom pridobljena.

Poimenski pregled delavcev, ki uporabljajo družbeno imovino, ki z njo upravlja podjetje (avtomobili, prostori, delovna orodja, stroji, zasebno delo v obratih podjetja itd.). V pregledu je potrebno točno navesti, za kakšne dobrine gre, kdo je sklenil, da se dovoli osebna poraba in na temelju katere normativne določbe ter v kakšni fazi je obstoječ dogovor v času, ko je poročilo sestavljeno.

4. Člane kolektiva je mesečno obveščati o stopnji likvidnosti podjetja.

Vodstva organizacij ZK naj se zavzamejo, da se bodo na

temelju teh predlogov sklicali sestanki delavcev, na katerih naj bi vse te odnose preučili v zvezi s pismom. Za izvedbo te naloge sta osebno odgovorna sekretar organizacije ZK in direktor organizacije združenega dela.

II.

Komite naroča organizacijam ZK, da v pisni obliki predložijo delavskemu svetu v organizacijah, naj sprejmejo statutarni sklep (v kolikor taka norma še ni uveljavljena), po katerem so samoupravni organi dolžni, da takoj razrešijo dolžnosti vsako vodilno osebo, proti kateri je vložil preiskovalni sodnik obtožbo zaradi kaznivega dejanja v zvezi s poslovanjem ali zaradi kaznivega dejanja osebnega okoriščanja in grabeža.

O svojih ugotovitvah naj bi omenjena komisija poročala delavskemu svetu, ki naj bi zagotovil ustrezno informacijo za vse delavce.

Organizacija ZK je dolžna zahtevati od delavskega sveta, da uredi z ustreznim pravilnikom ravnanje z zapisniki in dokumentacijo s svojih sej (kjer to ni urejeno).

III.

Organizacija ZK je dolžna izključiti iz svojih vrst člana, ki je izbral svoj položaj in vpliv za to, da je storil v poslovanju kaznivo dejanje, zaradi katerega je bil obsojen v primeru, ko je zaradi takega ravnanja nastala gmotna škoda in izguba ugleda organizacije. Člana, ki je izbral svoj položaj in vpliv za nezakonito pridobivanje zasebne koristi, je organizacija dolžna izključiti iz organizacije, ne glede na druge okoliščine. Organizacija ZK je dolžna izključiti iz članstva vsakogar, ki si je pridobil gmotno korist, če pred ustreznimi organi ne bo mogel dokazati njenega porekla oziroma, če se bo izkazalo, da je neupravičeno pridobljena.

V vseh teh primerih je dolžna organizacija o svojem sklepu obvestiti vse delavce v organizaciji združenega dela. Jasno je, da se je dolžna zavzeti za to, da omenjenim kršilcem družbenih norm, ne glede na to, ali gre za člane ZK ali za nečlane, delavci ne bodo več zaupali vodilnih dolžnosti in opravil, ki so take narave, da bi se mogli ob njih posamezniki mimo dela zasebno okoriščati.

Komite je sklenil predložiti komisiji za ugotavljanje izvora imovine, naj izdelava najpoprejša merila, na osnovi katerih bi organizirali delo.

S. Vnaprej je namreč potrebno

SZDL podpira srednjeročno usmeritev razvoja

Nadaljevanje s 1. strani

dom kot družbeni center, vendar je treba uresničenje te misli postaviti na realne osnove, to pomeni upoštevanje naše možnosti v tem obdobju. Če bi v letu 1975 začeli z gradnjo, potem je treba imeti zagotovljeno celotna sredstva (Nevlje).

V program srednjeročnega razvoja je treba vključiti tudi adaptacije in ureditve nekaterih dvoran in odrov na podeželskih (Špitalič).

Postavlja se tudi vprašanje skupnih prostorov za delovanje družbenopolitičnih organizacij in društev, zlasti, ker se bo morale nekatere družbene organizacije zaradi razširitve dejavnosti Zdravstvenega doma izeliti iz zgradbe zdravstvenega doma.

Na področju zdravstva je treba močnejše okrepitev zlasti za bozdravstveno in patronažno službo. Povsod so podprli predlog za združenje delavskega kmečkega zdravstvenega društva, ki pomeni nov korak pri odpravljanju socialnih razlik in prispevek h gospodarski krepitvi kmetijstva.

V razpravah je bilo danih več konkretnih pripomb, pa jih bo treba reševati v okviru programov razvoja krajevnih skupnosti in posameznih krajev.

Krajevne skupnosti naj bi v prihodnje bolj usmerile tudi na področje socialnega varstva kulturnega razvoja in odnos med ljudmi. Seveda pa bo treba za realizacijo takih programov zagotoviti krajevnim skupnostim potrebna sredstva tako samopriskom kot s sredstvi občinskega proračuna in skladov.

zagotoviti, da bo celotna družbena akcija naravnana na tiste primere, v katerih gre za bogatitve, ki presega raven, ki je bilo možno doseči z delom z varčnim ravnanjem z zaslužki, ki so jih z delom pridobili delavci in njihovi člani družin. Družbena akcija ne sme ustvariti možnosti za nadogovaje občanov, ki so trdo delali in varčno gospodarili z zaslužki. Pri teh občanik ne sme mo ustvariti občutka negotovosti in nemira. Delo in rezultati dela morajo dobiti sliko prej pot k boljšemu in udobnejšemu življenju.

Komite zavezuje sekretar osnovnih organizacij ZK in aktivov ZK, da seznanijo vse člane celotnim besedilom teh stališ in sklepov na prvem sestanku osnovne organizacije.

Delegati krajevnih skupnosti o srednjeročnem načrtu

V JAVNI RAZPRAVI O SREDNJEROČNEM RAZVOJU NAŠE OBČINE DO LETA 1975 JE IMELA POSEBNO MESTO SKRBE ZA ČIM BOLJ GOSPODARNO GRADNJO STANOVANJ, UPOŠTEVAJOČ PRI TEM POTREBE KMETIJSTVA, KOMUNALNE STROŠKE, VARSTVO OKOLJA. NA SLIKI: GRADNJA STANOVANJSKIH HIŠ OB PALOVŠKI CESTI

● MNENJA DELOVNIH ORGANIZACIJ O SREDNJEROČNEM NAČRTU

Večji poudarek industriji

V predlogu srednjeročnega načrta je dan premajhen poudarek razvoju industrije, gradbeništvu in proizvodni obrti, so menili na sestanku direktorjev, predsednikov sindikalnih organizacij, ekonomistov in delegacij delovnih svetov, ko so pred dnevi obravnavali razvoj naše občine do leta 1975.

Zlasti pogrešajo okvirnih rešitev glede novih industrijskih objektov, delovne sile in poslovnega sodelovanja s podjetji izven občine.

Pri stanovanjski izgradnji bi

morali upoštevati vire sredstev, ki bodo na voljo. Predlog je treba dopolniti tudi glede ureditve družbene prehrane, ki je v Kamniku še vedno neurejena.

Začrtati je treba tudi program gradnje komunalnih naprav zlasti kanalizacije, v večjih naseljih izven mesta.

Na področju gradnje šol in otroških vrtcev ne bi kazalo postavljati togih letnic za posamezne objekte in v ta program vmešati manjših zneskov za investicije. Program naj za-

jema gradnjo srednješolskega centra, šole v Šmartnem, adaptacije šole v Tuhinju, začetek druge etape gradnje šole na Duplici in gradnjo otroških igrišč v vrednosti 100 milijonov S-din.

Do konca leta 1975 bi bilo treba zagotoviti denar za brezplačne učne pripomočke ter knjige. Začeli naj bi tako, da bi otroci višjih letnikov puščali knjige brezplačno v šoli, ko jih več ne potrebujejo. O tem naj bi SZDL začela razpravo med starši.

Zbor delegatov krajevnih skupnosti je organ, ki kreira občinsko politiko, sestanek predsednikov krajevnih skupnosti pa naj ugotovi, ali se dogovorjena politika izvaja ali ne, je poudaril predsednik občine na vprašanje Oskarja Grzinčiča, predsednika kamniške krajevnih skupnosti pred začetkom razprave o srednjeročnem planu.

Delegati so nato v obsežni razpravi posredovali pripombe, ki so jih občani dali v javnih razpravah, ki jih je organizirala SZDL. O teh pripombah je govorila v posebnem prispevku.

Posebej so podprli predlog, dan v javni razpravi, da je treba dati prednost gradnji novega centra srednjih šol v Kamniku. Poleg gimnazije naj bi ta center vključeval še nekatere srednje šole (npr. ekonomske, administrativne, vajiške itd.). Pri razreševanju prometne povezave naj ima prednost obvozna cesta v Kamniku, ki jo je treba čimprej zgraditi, še posebej pa so poudarili, naj bi se naša industrija bolj povezovala s sosednjimi podjetji. Tudi v prihodnje je treba pospeševati odprtost občine za naložbe zunanjih investitorjev v industriji, trgovini, gostinstvu in turizmu.

Delegati se so zavzeli tudi za usmeritev dela krajevnih skupnosti na področje socialnega varstva, odnosov med ljudmi, kulture itd.

S.

KAMNIK MORA ČIMPREJ DOBITI OBVOZNO CESTO, SO POUDARILI DELEGATI KRAJEVNIH SKUPNOSTI, KO SO OBRAVNAVALI SREDNJEROČNI NAČRT. NA SLIKI: PROMETNA GNEČA NA KRIŽIŠČU LJUBLJANSKE IN KOVINARSKÉ CESTE

TRGOVSKO PODJETJE »KOČNA« V KAMNIKU

čestita vsem občanom in delovnim ljudem za dan republike – 29. november!

Razvoj družbenih dejavnosti, lede na zaostalo dediščino več preteklih razvojnih obdobij, bo moral biti deležen mnogo večje pozornosti, da bo učinkovito podprl pričakovani hitrejši gospodarski razvoj občine. Kljub velikim in višnim prizadevanjem občine v zadnjih dveh letih vseh upravičenih družbenih potreb, ki jih sicer zahteva življenje, ne bo mogoče uresničiti v tem planskem obdobju. Prvenstvo pa je treba dati nekaterim ključnim nalogam, ki vplivajo na krepitev vsestranske moči občine, kot so vzgoja in izobraževanje, zdravstveno in socialno varstvo, kultura in drugo. Zato bo sedanje plansko obdobje prelomnica in prvi korak k odpravljanju kroničnega zastajanja družbenega standarda za splošnim družbenim razvojem. Ta korak bo dosežen tako, da se bo družbeni proizvod povečeval letno za 9,7 %, sredstva za družbene dejavnosti pa za 10,9 %, kar pomeni, da bo indeks družbenega proizvoda v l. 1970 - 1975 zrastlel na 160, indeks dviga dejatev za družbene dejavnosti pa na 168.

Predšolska vzgoja in varstvo

Dosedanja spoznanja o kritičnem položaju na področju vzgoje in varstva otrok zahtevajo večje naložbe. V letu 1971 je bilo v kamniški občini okoli 1.860 predšolskih otrok, od katerih jih je 7,1 % zajetih v vzgojno-varstvene zavode. Anketa iz leta 1969 je pokazala, da starši potrebujejo vzgojo in varstvo za 627 otrok. Do leta 1975 bo v občini Kamnik živel ca 2.800 predšolskih otrok. Če bi kljub programiranemu hitrejšemu družbenoekonomskemu razvoju obdržali omenjeni odstotek, bi morali zajeti v varstvo do leta 1975 675 otrok. S tem bi do konca planiranega obdobja zajeli v vzgojo in varstvo najnujnejše potrebe po vzgoji in varstvu otroka obojestransko zaposlenih staršev ter tiste otroke, katerih psihosocialne indikacije kažejo to potrebo. Zato je treba do konca leta 1975 poleg že sprejetih 186 otrok na novo sprejeti v vzgojo in varstvo še 400 otrok. S tem bi do leta 1975 pokrili 93 % potreb, ki so jih občani najavili šest let prej. Občina Kamnik bi tako do leta 1975 sprejela v vzgojo in varstvo 20,9 % vse populacije predšolskih otrok, kar ustreza priporočenemu republiškemu poprečju.

Populacijska, urbanistična in gospodarska karta občine Kamnik kaže, da živi v matičnem okolišju Kamnika in Komende ca 19.000 prebivalcev, kar pomeni koncentracijo srednje velikega slovenskega mesta. Zato je treba tem območjem dati prednost pri izgradnji mreže vzgojnovarstvenih zavodov. Pri tem ne kaže zanemariti razvoja otrok tudi na drugih območjih občine Kamnik, ker je za izenačevanje startnih pogojev v življenju otrok zelo pomembno varstvo prav teh otrok. To bo treba nadomestiti z oblikami dela, ki jih nakazujejo naloge krajevne skupnosti.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Ureditev nekaterih perečih problemov vzgoje in izobraževanja bo prvenstvena naloga razvoja kvartarnega sektorja. Njena realizacija bo slonela na naslednji projekciji. Udeležba sredstev kvartarnega sektorja je od skupnih javnih sredstev (skupaj z investicijami) znašala v letu 1970 oziroma 1971 60 %. Od tega je bilo porabljenih za vzgojo in izobraževanje 47,3 %, za vse druge dejavnosti pa 12,7 %. Do leta 1975 se bo udeležba kvartarnega sektorja v javnih sredstvih dvignila za 70 %. Od tega bo porabljenih za vzgojo in izobraževanje 56 %, za vse druge dejavnosti (kultura, socialno skrbstvo, družbenopolitične organizacije in društva) pa 14 %.

Projekcija izgradnje vzgojno varstvenih zavodov za predšolske otroke v letih 1971 do 1975

Leto	Kraj	Število novih mest	Namen	Potrebna sredstva
1971	Kamnik	-	adaptacija vrtca A. Medveda	700.000
1972	Kamnik	60	Odd. za 30 dojenčkov, 30 predšolskih, vrtca A. Medveda	2.200.000
1973	Kamnik	130	30 dojenčkov, 100 predšolskih, Trško polje	3.500.000
1974	Duplica Šmarca	90	30 dojenčkov, 60 predšolskih; 4 stanov. + oprema oz. montažni vrtec	2.500.000
1974	Komenda Moste	90	90 predšolskih otrok oz. 30 dojenčkov, 60 predšolskih. - novogradnja	2.500.000
1975	Kamniška Bistrica Godič	30	30 predšolskih otrok - disloc. odd. (nakup stanovanja)	400.000
	S k u p a j	400	120 dojenčkov, 280 predšolskih otrok	11.800.000

Viri sredstev za izvedbo projekcije razvoja vzgojno-varstvenih zavodov do leta 1975

1. prispevki po odloku o prispevku iz oseb. dohod. 5.249.348
2. krediti pri IV. in V. natečaju pri RSOV 4.000.000
3. samoprispevek v KS ali združena sredstva del. organizacij iz proračuna 2.550.652

S k u p a j 11.800.000

Pridobitev 400 novih mest bo zahtevala tudi zaposlitev novega kadra, kar pomeni do leta 1975 skupno okoli 10 medicinskih sester in vzgojiteljic.

Zajetje otrok, potrebe po novih kadrih in sredstvih za te kadre

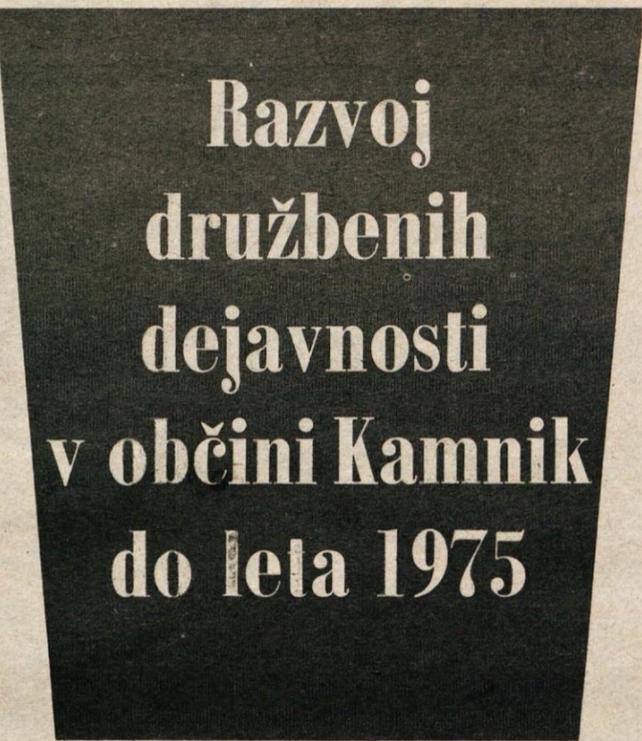
Leto	Število dojenčkov	Število predšolskih otrok	Število medic. sester oz. vzgojiteljic	Število vzgojiteljic varuhinj	Bruto osebni dohodek letno za kadre
1972	30	30	2	2	138.048
1973	30	120	3	5	176.096
1974	60	120	5	6	379.632
1975	-	30	-	2	69.024
Skup.	120	280	10	15	862.800

Število potrebnega kadra je v glavnem prilagojeno obstoječim normativom, s tem da so kadri za dojenčke točno predvideni, za vzgojiteljice pa je predvidena srednja skupina, to je vzgojiteljica na 20 otrok. Sredstva bto osebnih dohodkov so projicirana po dohodkih kvalificirane

vzgojiteljice s ca 10-letno zaposlitvijo (34.512 din letno).

Skupna uprava, strokovni nadzor, zaposlitev novega profila varuhinj, polna izraba kapacitet, sprejetje družbenega dogovora o financiranju vzgojno-varstvene dejavnosti v občini bo omogočilo boljše in učinkovite

IZ OSNUTKA SREDNJEROČNEGA PLANA (2)

V prejšnji številki Kamniškega občana smo objavili tisti del gradiva iz osnutka srednjeročnega načrta razvoja občine Kamnik od 1971-1975, ki govori o gospodarskem razvoju. Tokrat objavljamo še drugi del tega osnutka, v katerem je govora, kako se bodo v tem obdobju razvijale družbene dejavnosti, kot so otroško varstvo, šolstvo, zdravstvo, kultura in druge. Opozorjamo tudi na pripombe in predloge, ki jih je o tem osnutku dala javna razprava in jih objavljamo v današnji številki.

tejšo samoupravo ter racionalnejše poslovanje zavodov.

(Varianta:)

Če pa projekcije omejimo na dodatno zajetje do leta 1975 le za 265 otrok, kar bi pomenilo 71,9 % zajetja vseh otrok v vzgojno varstvenih ustanovah

Občina	% otrok v VVZ april 1970	ND na prebivalca v letu 1969
Kamnik	6,8	10.612
Hrastnik	20,8	12.009
Izola	16,7	8.750
Jesenice	16,0	12.499
Ljubljana-Moste-Polje	19,9	9.584
Ljubljana-Vič-Rudnik	13,9	8.674
Ravne	14,3	8.686
Trbovlje	18,0	12.275

Mala šola je osnovni element izravnavanja pogojev vseh otrok pri vstopu v šolo. Vanjo bodo v tem planskem obdobju vključeni vsi predšolski otroci. S širjenjem mreže vzgojnovarstvenih zavodov in ustvarjanjem dodatnih kapacitet za podaljšano bivanje šolarjev bodo dani boljše prostorski pogoji na bolj naseljenih območjih. Malo šolo pa je treba čim bolj približati bivališču otrok. Zato bo, poleg uporabe dislociranih oddelkov šol in vzgojno-varstvenih zavodov, potrebno pregledati vse primerne prostore (zadružni, kulturni, gasilski domovi ipd.), v katerih je možno zbrati okoliške otroke, da bi zmanjšali prevelike razdalje, ki jih morajo otroci premagovati. Hkrati je treba postopno organizirati malo šolo dvakrat tedensko z okoli 240 urami letno na enega otroka, kar je osnova za prehod na celoletno malo šolo v naslednjem planskem obdobju.

od izkazanih potreb leta 1969 in le 16 % celotne populacije, se potreba po investicijskih sredstvih zniža le za 4.400.000,00 din.

Ob tej rešitvi pa je treba poudariti, da bi Kamnik leta 1975 dosegel odstotke zajetja otrok, ki so jih v letu 1970 že dosegle občine:

Osnovna šola, podaljšano bivanje otrok v šoli in šolska prehrana

Pomembnejše spremembe števila osnovnošolskih otrok, ki se giblje okoli 3000, ni pričakovati. Zato v občini Kamnik niso potrebne investicije, ki bi jih zahtevalo povečevanje števila generacije, temveč investicije, ki morajo upoštevati:

1. spreminjajočo se prostorsko distribucijo zaradi naseljevanja prebivalstva na območju Kamnik-Duplica;
2. izboljšave prostorskega standarda za šolski pouk - Vranja peč, Šmartno, Moste;
3. potrebo po rekreativni dejavnosti otrok (igrišča, telovadnice)
4. zagotovitev prostorov za podaljšano bivanje otrok v šoli;
5. ureditev pogojev za prehrano otrok.

Glede na ta izhodišča je potrebno rešiti naslednje naloge:

Leto	Namen naložbe	Sredstva
1971	Dograditev osnovne šole in izgradnja igrišča v Stranjah	1.000.000

1972	Gradnja oz. adaptacija podružnične šole v Vranji peči	600.000
1972	Gradnja oz. adaptacija osnovne šole Šmartno v Tuhinju	750.000
1973	Adaptacija osnovne šole Tuhinj	30.000
1973	Telovadnica in igrišče OŠ Frana Albrehta	2.200.000
1972/73	V vseh fazah urejanja šolskih prostorov štiri prostore za podaljšano bivanje otrok v šoli in zagotoviti oz. adaptirati določene prostore za te potrebe tudi na drugih podružničnih šolah	2.450.000
1974/75	Dogratiev osemletke na Duplici	5.500.000
1972/73	Izgradnja otroških in šolskih igrišč in rekreacijskih površin za predšolske in šolske otroke	1.000.000
1975	Izdelava programa, izdelava dokumentacije, odkup in ureditev zemljišča itd. za izgradnjo centra srednjih šol v Kamniku	1.000.000
1971/75	Druge investicije v šolstvu	1.870.000
	S k u p a j	16.400.000

* Predlog javne razprave: Izgradnja centra srednjih šol naj ima prednost v programu naložbe v šolstvu.

Vrstni red gradenj sprejme skupščina občine Kamnik po natančno izdelanem predlogu TIS.

Viri sredstev za projekcijo razvoja osnovnega in srednjega šolstva v občini Kamnik:

1. prispevki po prispevni stopnji za šolstvo zbranih sredstev;
 2. krediti RSOV za razširitev kapacitet za podaljšano bivanje otrok v šoli;
 3. krediti RIS za izgradnjo šolske mreže;
 4. sredstva proračuna in delovnih organizacij na osnovi sklenjenega družbenega sporazuma z delovnimi organizacijami za to srednjeročno obdobje.
- Za boljši učni uspeh v osnovnih šolah je nujno treba upoštevati vsa določila zakonov, že sprejete družbene dogovore in družbena stališča in sklepe, ki urejajo in oblikujejo izboljšanje kvalitete pouka, maksimalni razvoj znanja in druge potencialne razvojne možnosti otrok, ki bogatijo njihovo osebnost, utrjujejo delovno moralo, čut dolžnosti in odgovornosti itd., kot so:

- realizacije in prilagajanje raznih programov, ki naj do najvišje mere izboljšajo kvaliteto pouka;
- zagotovitev stalnosti učnega kadra;
- zmanjšanje nestrokovno zasedenih delovnih mest (v l. 1969/70 - 24,3 %);
- organizacija svobodnih dejavnosti učencev in dijakov;
- organiziranje več ur dopolnilnega pouka (v l. 1970/71 le 430 ur v vseh razredih osnovnih šol);
- ureditev podaljšane bivanja in prehrane otrok in mladine itd.

Posebno pozornost je treba posvetiti naslednjim trem ukrepom:

1. Zajetje otrok v podaljšanem bivanju otrok v šoli je najučinkovitejša oblika zmanjšanja osipa v šoli, izredna pomoč zaposlenim staršem ter pomemben dejavnik načrtno vzgoje. Medtem ko je bil osip v letu 1970/71 28,2 % in je bil ocenjen kot generacijski in prehodni uspeh, so v istem letniku otroci, ki so bili deležni skrbi v podaljšanem bivanju v šoli, imeli le 6 % osip. Zato moramo podaljšano bivanje v šoli doseči z načrtnim investiranjem za odpiranje oddelkov. V tem planskem obdobju moramo uvesti eno in polizmenski pouk (kar je hkrati cilj srednjeročnega programa SRS) in del šolskih in drugih prostorov zgraditi, sprostiti oziroma adaptirati za podaljšano bivanje. V te namene so potrebne naložbe v višini 2.450.000,00 din, ki jih je možno dopolniti s posojilom RSOV. Točno razporeditev investicij naj izdela in predlaga TIS. Ko bomo doseli eno in polizmenski pouk, bo možno v podaljšano bivanje zajeti okoli 25 % šolskih otrok, kar znaša tudi republiško poprečje za leto 1975.

2. Po programski usmeritvi otroškega varstva v SRS od 1971 do 1975 naj bi vsi šolski otroci dobivali ustrezno malico, vsi potrebni otroci pa tudi kosilo. Oboje naj bi ustrezalo fiziološkim potrebam otrok.

V tem planskem obdobju bo občina Kamnik zagotovila, da bodo malico sprejemali vsi osnovnošolski otroci. Glede na ugodne pogoje pri kreditiranju ureditve prostorov za prehrano šolarjev, ki jih

omogoča RSOV, je v naslednjem planskem obdobju treba zagotoviti kosila vsem vozačem ter na osnovi ankete ugotoviti število vseh otrok, ki potrebujejo kosila. Kot osnovo za udeležbo na konkurzu RSOV v letu 1973 oziroma 1974 za ureditev in opremo kuhinj in drugih potrebnih elementov za poslovanje le-teh je treba zagotoviti 500.000,00 din.

3. Za izenačevanje učnih pogojev dijakov je treba učence višjih razredov podružničnih šol prešolati na centralne šole.

V ta namen je treba preučiti možnosti razširitve internatskih prostorov ali problem reševati z usmerjanjem šolarjev v rejniške družine in s prevozi.

Posebna šola

Usposabljanje otrok občine Kamnik v POŠ na Homcu nima perspektive. Zato je treba še v letu 1972 z naložbo 500.000,00 din sprostiti prostore v Dijaškem domu in omogočiti organizacijo treh dislociranih oddelkov POŠ.

Do konca leta 1975 je treba pripraviti projekt izgradnje nove šole ali adaptacijo določenih prostorov za samostojno POŠ občine Kamnik in za ustanovitev oddelka za usposabljanje duševno teže prizadetih otrok ter mobilne službe za usposabljanje otrok, motenih v razvoju, na domu.

Srednje, višje in visoko šolstvo ter delavska univerza

Kljub bližini Ljubljane je pridobivanje znanja na srednji stopnji mladini iz Kamnika pogosto težko dostopno tudi zaradi prenatrpanosti večine ljubljanskih srednješolskih zavodov. Ne glede na to je potrebno približati srednješolski mladini Kamnika in Domžal izobraževanje v bližini doma. Do leta 1974 je treba doseči natančen dogovor s občino Domžale in RIS glede izgradnje centra strokovnih šol v Kamniku. Slednji naj natančno opredeli vrsto izobraževalnih zavodov, ki naj zadovoljijo potrebe programiranega družbenoekonomskega razvoja. Do leta 1975 je treba izdelati projekte in zagotoviti sredstva za takojšen pričetek izgradnje centra^{xx} Hkrati je treba s štipendijami in stanovanjsko politiko zagotoviti dotok potrebnih kadrov.

Kamnik bo potreboval do leta 1975 okoli 150 višje in visoko izobraženih strokovnjakov. Pod teoretično predpostavko, da bi se vsakoletno vpisana generacija - doma iz Kamnika - vrnila v domače okolje, bi bile te potrebe zadovoljene in presežene. Ker pa s tako možnostjo ni računati, je v občini, glede na že sklenjen družbeni dogovor o štipendiranju, nujno treba skrbeti za njegovo realizacijo in k sodelovanju še bolj pritegniti tako gospodarski kot negospodarski sektor. Za omogočanje dolgoletne kadrovske politike mora občina Kamnik skupno s šolami pregledati do sedaj pripravljeno evidenco sposobnih in nadarjenih učencev in dijakov, jo sprosti dopolnjevati in z nenehnim in pravčasnim posredovanjem usmerjati njihov razvoj. Leta 1972 je treba izdelati popis potrebnih

^{xx} Predlog javne razprave: o centru strokovnih šol se je treba takoj dogovoriti z Domžalami in pripraviti vse potrebno za čimprejšnjo izgradnjo Centra!

kadrov po profilih in popis delovnih mest glede na celoten razvojni program občine. Z razpisom potreb in pogojev (npr. stanovanja, otroško varstvo, šolanje itd.) poskušati pridobiti diplomante iz Kamnika in drugih krajev.

Delavska univerza kot organizacija, ki se poleg šol ukvarja z izobraževanjem mladine in odraslih, bo morala poskrbeti za boljšo organizacijo in vsebino dela, kar naj pritegne večje število vpisanih slušateljev in rednih obiskovalcev. Zato je treba delavsko univerzo kadrovsko in materialno okrepiti, da postane strokovno usposobljen center za preučevanje potreb po izobraževanju, da lahko programira delo in preverja uspehe. Hkrati mora izobraževanje čim bolj približati občanom in jim tako omogočiti pridobivanje zelenega strokovnega in splošnega znanja, ki ga v prejšnjih letih niso bili deležni iz kakršnih koli vzrokov. Zato je nujno treba izdelati v letu 1972 natančen program razvoja delavske univerze v Kamniku, ki naj poleg vsebinskih prioriteten nalog upošteva koordinacijo in sodelovanje tudi z drugimi delavskimi univerzami (Domžale, Ljubljana) in drugimi izobraževalnimi organizacijami, zlasti šolami. Zaradi težkih delovnih pogojev delavske univerze v Kamniku je treba preučiti možnosti za zagotovitev predvsem prostorskih kapacitet, samostojnih ali v posebej opredeljenih prostorih, predvidenih ob gradnjah šolskih poslopij (npr. pri programiranju centra srednjih šol). Predlog programa bo pripravila Delavska univerza v sodelovanju s TIS in temeljnimi organizacijami. združenega dela, sprejela pa ga bo skupščina občine najpozneje do srede leta 1973.

KULTURA

Za razvoj kulture v občini Kamnik so dani ugodni pogoji. Ustanovitev kulturne skupnosti daje tej pomembni veji družbene dejavnosti nove razsežnosti, kar omogoča širokemu krogu ljudi, da sami na osnovi samoupravnega sistema delovanja vplivajo na oblikovanje vseh vrst kulturnih vrednot. Da bi tak vpliv v resnici zagotovili, je treba v tem planskem obdobju vse storiti za vsestransko kulturno osveščanje ljudi:

1. V letu 1972 je treba izdelati program kulturnega razvoja Kamnika, ki bo sinhroniziran s programi razvoja Ljubljane, Domžal in bližnjega dela gorenjske regije.

2. Na osnovi programa razvoja, katerega uresničevanje mora steči v letu 1973, je treba zagotoviti sredstva za investicije v gradbeno-adaptacijska dela za ureditev dvoran, odrov, klubskih prostorov, nabav različnih rekvizitov itd. (Šmartno v Tuhinju, Motnik, Laze v Tuhinju, Šmarca in drugi) v krajih, kjer je nujno treba odpreti pota kulture h človeku in človeka vključiti v kulturno življenje s skromnimi materialnimi naložbami, vendar z osnovnimi delovnimi pogoji in aktivnostjo zainteresiranih ljudi.

3. Kulturni skupnosti in ZKPO se mora omogočiti, da skupno z mladinskimi aktivimi, šolami, temeljnimi organizacijami združenega dela in drugimi razvijajo masovno udejstvovanje otrok, mladine in odraslih na različnih področjih kulturnega življenja (npr. dramski krožki, likovne in druge razstave otrok, mladih in domačih ustvarjalcev, glasbeni nastopi, tekmovanja za bralne značke itd.).

Na osnovi zanimanja za posamezne kulturne panoge je treba izbrati kulturne dejavnosti, s katerimi bi lahko Kamničani prestopili krajevne, občinske pa tudi regionalne in republiške meje, kot so jih že naši pevci.

4. Do konca leta 1974 je treba izdelati program izgradnje kulturnega doma v Kamniku s potrebnimi prostori (oder, razstavni prostor, kino dvorana itd.), ki bi lahko služili gostovanju tudi zahtevnejših prireditev, razvoju kulturnih dejavnosti, pomembnih za mesto Kamnik

in vso občino. V letu 1975 je treba pričeti z gradnjo kulturnega doma. Vsa adaptacijska dela (dolgoročnejša) je treba v tem času v Kamniku prilagoditi perspektivi gradnje osrednjega kulturnega doma. Za realizacijo tega programa se mora zagotoviti 1.200.000,00 din.

RAZVOJ ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Pri razvoju zdravstvenega varstva v občini Kamnik je treba upoštevati naslednja pomembna dejstva:

— zdravstveni dom v Domžalah — osnovni zdravstveni zavod za zdravstveno varstvo občanov Domžal, Kamnika in Litije, mora zaradi racionalnega poslovanja, strokovne učinkovitosti (zdravstveni kadri, oprema itd.), neposredne bližine itd. še naprej smotrno združevati zdravstveno varstvo ljudi za območje obeh oziroma vseh treh občin.

— Bližina Ljubljane in stopnja organiziranosti zdravstvenega varstva bosta še naprej pritegovali in omogočali prebivalcem Kamnika uporabo najrazličnejših zdravstvenih uslug, predvsem bolnišnice, poliklinične in specialistične dejavnosti.

— 30% vsega prebivalstva občine Kamnik je v letu 1971 živel v mestnem naselju Kamnik (7.000 prebivalcev), ki je enotna aglomeracija od Stranj do Homca in od Vrhpolja do Most oziroma Komende) (19.000 prebivalcev). Tu je tudi center gospodarske moči občine. Zato je koncentracijo zdravstvene službe, upoštevajoč primerno organizacijo in kakovost, možno in nujno osredotočiti v tem naseljenem predelu in v njega pritegovati ostalo populacijo občine, hkrati pa preko zdravstvenih tipalk (posvetovalnice, patronažna služba itd.) približati zdravstvene usluge ostalemu delu prebivalstva. Občina Kamnik je izven aglomeracije redko poseljena in so obsežna področja visokogorskega in srednjegorskega sveta (2/3) prazna ali zelo redko naseljena. Ta področja kot tudi predeli, kot so: Tuhinjska dolina, Palovče in drugi okoliški kraji, morajo biti bolj kot v preteklosti v naslednjem planskem obdobju intenzivno integrirani v celotno zdravstveno varstvo občine.

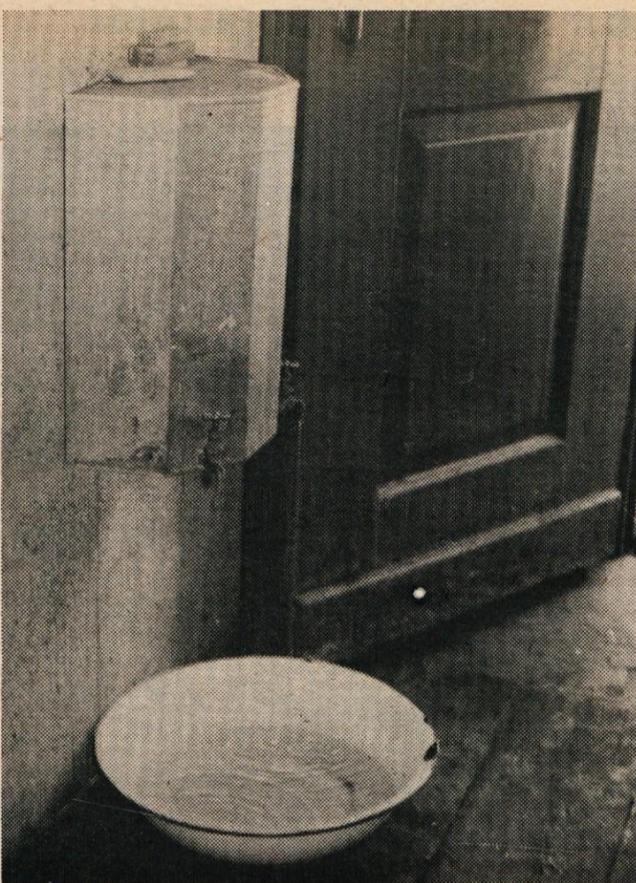
— Izredno hitro staranje vasi ustvarja mnoge socialne in zdravstvene probleme, predvsem med starejšim prebivalstvom. Na 252 kmetijah v občini Kamnik z do 2.000 din katastrskega dohodka, živi 582 (ali 60%) 60 in več let starih ljudi. Zato je treba populacijo ostarelih kmetov kot tudi celotno kmečko prebivalstvo, ki v minimalni meri uporablja zdravstveno varstvo, v naslednjem planskem obdobju obravnavati izjemno.

Glede na gornje ugotovitve in podatke o organizaciji in stopnji razvitosti zdravstvenega varstva v občini Kamnik je do leta 1975 nujno treba uresničiti naslednje prioritete naloge:

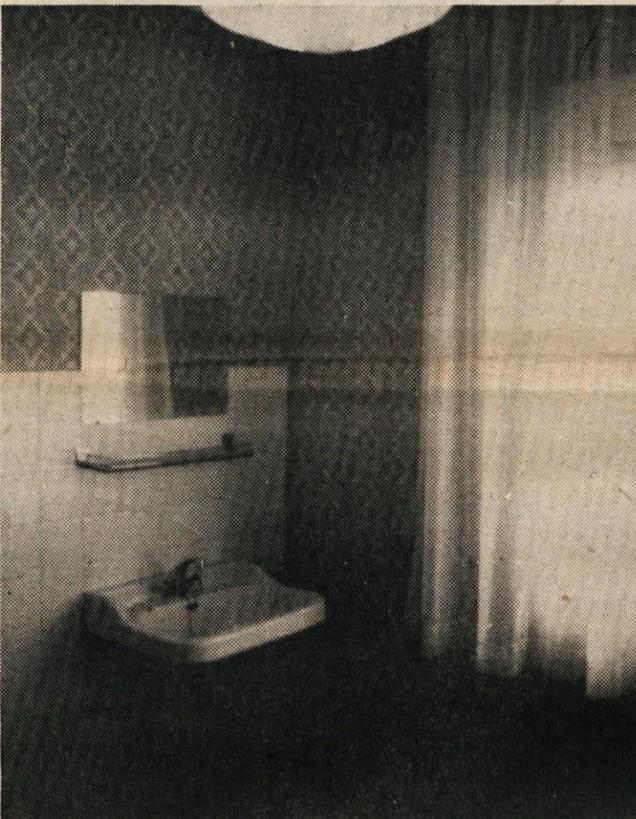
Dosežene uspehe vseh vrst zdravstvenega varstva je treba utrjevati, poglobljati in kvaliteto dopolnjevati (zdravstveno varstvo nosečnic, mater, dojenčkov itd.).

Zdravstveno varstvo dojenčkov je treba izpopolniti predvsem s povečanjem števila pregledov v dispanzerjih in jih izenačiti z zajetjem odstotka teh otrok, najmanj kot v občini Domžale; (po republiških normativih je treba doseči 6 pregledov otrok v prvem letu življenja). Za učinkovito zdravstveno varstvo otrok je treba izdelati natančen program zdravstvene vzgoje staršev glede nege, prehrane in drugih potreb psihofizičnega razvoja otrok.

Uvesti in razviti je treba obvezne sistematične zdravstvene preglede vseh 3 leta starih malčkov, kar naj pripomore k pravočasni detekciji, preprečevanju, omejevanju in zgodnjem odpravljanju eventualnih motenj pri otrocih že v dovolj zgodnji dobi, ki je do sedaj nismo redno nadzorovali.

ZAGOTOVITEV NORMALNIH POGOJEV ZA DELO OSNOVNIH ŠOL IN BIVANJE UČENCEV V NJIH JE POMEMBNA NALOGA V SREDNJE-ROČNEM NAČRTU. NA POSNETKIH VIDIMO, V KAKŠNIH POGOJIH SO SE DO NEDAVNEGA UČILCI OSNOVNE ŠOLE NA VRANJI PEČI, S PREUREJENIMI ŠOLE BODO TI POGOJI BISTVENO DRUGAČNI, O TEM NAM PRIČA TUDI PROSTOR ZA UMIVANJE PRED ADAPTACIJO IN PO NJEJ

KAMNIK NUJNO POTREBUJE SODOBNO BLAGOVNO HIŠO, SO POUČARJALI OBČANI V RAZPRAVAH O SREDNJE-ROČNEM PLANU V VEČINI KRAJEVNIH SKUPNOSTI. NA SLIKI: DO LETA 1975 MORA BITI ZAPOLNJENA TA VRZEL V KAMNIŠKI TRGOVINI, S ČIMER BO SREDIŠČE MESTA DOBIL TUDI LEPSI IZGLED, KOT GA IMA SEDAJ

V sistematične zdravstvene preglede je treba vključiti st odstotno vse otroke pred vstopom v šolo, v I., III., V. in VII. razredu osnovne šole, kot to predvidevajo republiški normativi. Za uresničitev tega cilja je v občini Kamnik glede na dosedaj dosežene rezultate potreben minimalen napor, zato bo občina Kamnik pričela z rednimi sistematičnimi pregledi otrok tudi vmesnih razredov. Glede na nezadovoljivo zdravstveno stanje šolskih otrok (prehrana, telesna drža, deformacija stopal itd.) je treba okrepiti sodelovanje zdravstvene službe s šolo (prehrana), s športnimi organizacijami in društvi ter čim več otrok vključiti v športne dejavnosti, razširiti fizioterapevtsko službo in jo čim bolj približati otrokom.

Do leta 1975 je treba v osnovnem zdravstvenem varstvu doseči zaposlitev enega zdravnika na 1970 prebivalcev. To pomeni, da bi do leta 1975, ko bo v Kamniku živel 19.200 oseb, starih nad 15 let, moralo v osnovni zdravstveni službi (na osnovi republiških normativov) delati 9 do 10 zdravnikov, kar pomeni zaposlitev še za dva do tri zdravnike. Če upoštevamo predvidene republiške normative za to plansko obdobje, bi moralo ob omenjenih zdravnikih delati tudi 24 medicinskih sester, laborantov, fizioterapevtov itd., od teh pa 12 do 14 medicinskih sester.

Glede na poselitveno strukturo občine, že utečene dejavnosti patronažne službe (žene, otroci, TBC itd.) ter vrsto obolenj in stanj, ki jih omenjena služba še ne obvladuje (ostareli, kronično bolni, alkoholiki, duševni bolniki, drugi kronični bolniki itd.), je treba sedanjih 1.045 obiskov na eno medicinsko patronažno sestro zmanjšati na 800. Obenem je, ne glede na obstoječe formalne normative, potrebno preučiti najnujnejše število patronažnih sester glede na dejanske potrebe prebivalstva, ki ga danes patronažna služba obravnava v minimalnem obsegu, potrebe po takem delu pa so izredne (stari, kronično bolni, alkoholiki itd.), ter ustvariti pogoje za zaposlitev tega kadra (predvsem stanovanjske). Ker se profil babice in babiške službe, kot del osnovne zdravstvene službe, ki je najbližja prebivalcem, vedno bolj spreminja in približuje tudi nalogam patronažne službe, je treba zagotoviti, da bo delala ena babica na 6.000 prebivalcev. Za občino Kamnik to pomeni, da je treba do konca leta 1975 zaposliti najmanj 4 babice.

Orientacija k zaposlovanju babic (posebej na dislociranih območjih) bo ob usklajenem delu babiške s patronažno službo, ki spremlja in vodi babiško službo na terenu in pri negi na domu, bo ob velikem pomanjkanju medicinskih sester pomenila hitrejši razvoj dejavnosti, ki jim patronažna služba ni kos: delo v posvetovalnicah, patronažni obiski, nega bolnikov na domu itd. Glede na take naloge je potrebno eno babico zaposliti samo za mesto Kamnik.

Ob boljšem in hitrejšem reševanju babiške službe imata v tem srednjeročnem obdobju prioriteto naslednji nalogi:

Nega bolnika na domu postaja ob stalnem večanju starejšega prebivalstva in kronično bolnih ljudi pomemben psihosocialni in ekonomski element v zdravstvenem varstvu prebivalstva. Z nego bolnika na domu obdržimo človeka v vajelem okolju in v bližini ljudi, na katere je navezan, obenem pa zmanjšujemo pritisk na bolnišnični posteljni fond in zmanjšujemo obseg sredstev za drago bolnišnično zdravljenje. V Sloveniji je le 6% ljudi nad 60 let brez bolezenskih težav, 52% jih kaže vidne kronične bolezenske okvare, patronažnih obiskov je deležnih le 2,7%, in če prištejemo še eventualne druge kronične motnje k starejši populaciji, uživajo ti ljudje še vedno le 10% patronažnih obiskov. Zato je nujno dosežanje politiko neustrezno razvite organizacije nege bolnikov na domu pospe-

šeno uvajati med nujne oblike zdravstvene dejavnosti. Hkrati je treba poudariti, da nega bolnika na domu ne pomeni le skrbi za starejše in kronične bolne prebivalce, temveč zelo pogosto izredno olajšanje majhnih, zaposleni slovenski družini, ki nima komu zaupati obolelega člana.

Organizacija klubov ozdravljenih alkoholikov je sodobnejša oblika preventive tega socialnega pojava med ljudmi, ki zaradi odličnih rezultatov psihosocialni rehabilitaciji telne ljudi spodbudila masovno ustanavljanje teh klubov. V Kamniku je bilo leta 1970 registriranih 1.830 alkoholikov, od katerih jih je bilo 288 poslanih na bolnišnično zdravljenje. Število teh oseb v preteklih letih ni znano, in je zato nemogoče dati oceno naraščanja tega pojava.

Vendar obe številki dovolj zgovorno pričata, da je preventivno delo, vsaj pri omejitvi recidive, nujno. Čeprav ne gre za izrazito nalogo zdravstvene službe, je nujno, da slednja sodeluje in s strokovnimi nasveti dela tako pri ustanavljanju kot tudi delu klubov ozdravljenih alkoholikov. Zato je nujno treba združiti dejavnost zdravstvenih delavcev z dejavnostjo socialnih služb, družbenih organizacij, društev in drugih občanov ter kadrovske službe temeljnih organizacij združenega dela, da v letu 1972 prične z delom klub ozdravljenih alkoholikov v Kamniku, in če je to potrebno tudi v drugih večjih centrih občine na periferiji občine.

Zobozdravstveno varstvo je bilo vsa povojna leta pomanjkljivo. Glede na izboljšane kadrovske pogoje bo treba v občini Kamnik do leta 1975 zaposliti enega zobnega terapevta na 2.420 prebivalcev, kar pomeni 8 zobnih terapevtov za populacijo 19.200 ljudi in 1 na 1.830 otrok, to je 2,5 zobnih terapevtov za populacijo 5.105 otrok, starih do 15 let. V primerjavi s sedanjim stanjem pomeni povečati število zobnih terapevtov za 8,5 specialistov. Posebno pozornost v tem planskem obdobju moramo posvetiti predvsem kompletni sanaciji zobovja s fluorizacijo pri otrocih v starosti od 3 do 6 let ter šolskim otrokom in mladini. Da bi dosegli možnost delovanja zobozdravstvene službe, mora občina Kamnik zagotoviti potrebne prostore.

Vsi kazalci o slabem zdravstvenem varstvu kmečkega prebivalstva narekujejo uresničitev v vseh pomembnih dokumentih programirano uvedbo enotnega zdravstvenega varstva in zavarovanja delavcev in kmetov, ki naj odpravijo razlike v pravicah obsegu in kvaliteti zdravstvenega varstva med delavci in kmeti po posameznih regijah (Osnovni cilji in predpostavke družbenega plana razvoja SR Slovenije v letih 1971 do 1975 Zaključki III. seje RK ZKS o socialnem razlikovanju itd.) Realizacija tega sklepa bo terjala dodatna materialna sredstva delavcev (v okviru povisane prispevne stopnje) občinskega proračuna in programiranje dodatnih dejavnosti zdravstvene službe. Zato je v letu 1972, skupno z RG ZC Ljubljana, treba pripraviti vse nujne izračune in predloge za potrebne ukrepe.

Zdravstveno vzgojno delo bodo v naslednjem planskem obdobju še naprej opravljal Rdeči križ, ki bo za predavanje v zdravstvenem varstvu prebivalstva. Z nego bolnika na domu obdržimo človeka v vajelem okolju in v bližini ljudi, na katere je navezan, obenem pa zmanjšujemo pritisk na bolnišnični posteljni fond in zmanjšujemo obseg sredstev za drago bolnišnično zdravljenje. V Sloveniji je le 6% ljudi nad 60 let brez bolezenskih težav, 52% jih kaže vidne kronične bolezenske okvare, patronažnih obiskov je deležnih le 2,7%, in če prištejemo še eventualne druge kronične motnje k starejši populaciji, uživajo ti ljudje še vedno le 10% patronažnih obiskov. Zato je nujno dosežanje politiko neustrezno razvite organizacije nege bolnikov na domu pospe-

e zdravstvenovzgojnega dela potrebnost literature, filmi, fotografije, plakati, pripomočki opremo demonstracijskih tujih itd. Na osnovi točno izanega programa potreb bo čina do konca leta 1975 vse silice obravnavane dejavnosti osobila za sodobno in učinkovito delo. Nosilci nalog pa do morali inventar, prostore, ire itd. uporabljati čim bolj ordinirano, da bo zdravstvena prosvetljanja deležen vsem tisti del prebivalstva, ga najbolj potrebuje. Zato bo jno potrebno sredstva prona za zdravstveno vzgojno na osnovi podrobno izdelana načrta, ki ga bodo predčili nosilci dejavnosti, predleti v primerem, in ne le v oboličnem znesku kot v predem obdobju leta 1970: 0,00 din.

Ob naštetih primarnih naložbah bo treba v tem planskem obdobju posvetiti pozornost še slednjim nalogam:

Pridobiti zdravniške specialiste je izredno težko. Zato je prisiljen poskrbeti za usposobitev lastnega kadra, kar zahteva velike materialne izdatke delovne obremenitve drugega zdravstvenega kadra. Zato je treba skrb za kadre urejati na voju zdravstvene regije ali lo republike.

Do leta 1975 bo nujno treba skupno z ZD Domžale kadrovo okrepiti reševalno službo in optimalno usposobiti za moderno tehnično opremljeno delo.

Functionalnega poslovanja zdravstvene službe v naslednjem planskem obdobju ne bo možno sanirati, ne da bi zagotovili nove delovne površine. Zato je treba že v letu 1972 nujno izraziti 2. nadstropje zdravstvenega doma v Kamniku in ga ročiti dejavnosti, za katero je lo grajeno.

Pridobitev stalnih zdravstvenih delavcev v občini Kamnik hitveja zagotovitev stanovanj. Zato bo občina Kamnik do leta 1975 zagotovila vsako leto po lo stanovanje za zdravnika.

Proračunska sredstva občine, namenjena zdravstvenemu varstvu prebivalstva, bo občina Kamnik glede na dokaj nizko ravnostitev v republiki povečala v tem obsegu, da se bo glede na proračunski sredstev na prebivalca uvrstila na doseženo mejo glede narodnega dohodka prebivalca v Sloveniji.

Do leta 1975 bo zdravstvena služba v občini Kamnik dosegla spnjo razvoja in tako organizacijsko dela, da bo odpravljeno racionalno čakanje v vseh zdravstvenih institucijah.

SOCIALNO VARSTVO

Za sprotno odpravljanje problemov, ki motijo človekovo ustvarjalno delo ali mu onemogočajo zadovoljevanje elementarnih potreb, bo treba organizirati socialno delo. Zato je treba zaposliti socialne delavce v vseh centralnih šolah in v vseh delovnih organizacijah. Službo socialnega varstva občine je treba okrepiti tako, da do leta 1975 zadovolji republiški normativ, t. j. 1 socialni

delavec na 4.500 prebivalcev, kar pomeni zaposlitev še enega socialnega delavca letno. Do leta 1975 se morajo preučiti možnosti ustanovitve centra za socialno delo. Glavna naloga službe je bolj poglobljeno študijsko-analitično delo o socialno varstveni problematiki, kar socialna struktura občine nujno potrebuje. Z odpravo administrativnega, kabinetnega dela in organizacijo širokega preventivnega delovanja (otroci, mladi, stari, družina itd.) bo možno prihraniti sredstva za financiranje novo zaposlenih ljudi. Socialna služba občine mora postati strokovni vodja in organizator dela socialnih komisij krajevnih skupnosti in vzpodbudnik dela vseh v krajevni skupnosti in občini delujočih organizacij, ki lahko vplivajo na dobro počutje in socialno varnost ljudi.

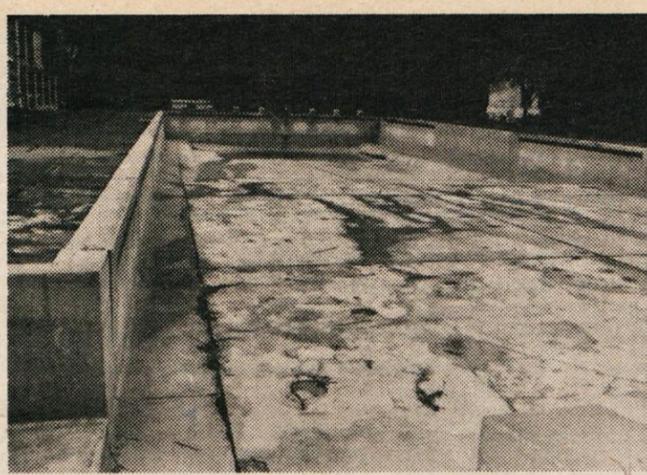
Do konca leta 1973 je treba izdelati plan razvoja socialnega varstva v občini (vrste dejavnosti, način reševanja, koordinacija s kom in kako), minimalne investicije, potrebna materialna sredstva.

V letu 1974 je treba preučiti možnosti razvoja samoupravljanja na tem področju v občinskih okvirih, upoštevajoč delegatski sistem in odnose, tako da se bodo angažirali interesenti: krajevne skupnosti, družbene organizacije in prizadeti občani, temeljne organizacije združenega dela in drugi. Hkrati je treba preučiti mesta stalnih virov financiranja, vprašanja solidarizacijskih skladov, njihovo organizacijo in uporabljanje.

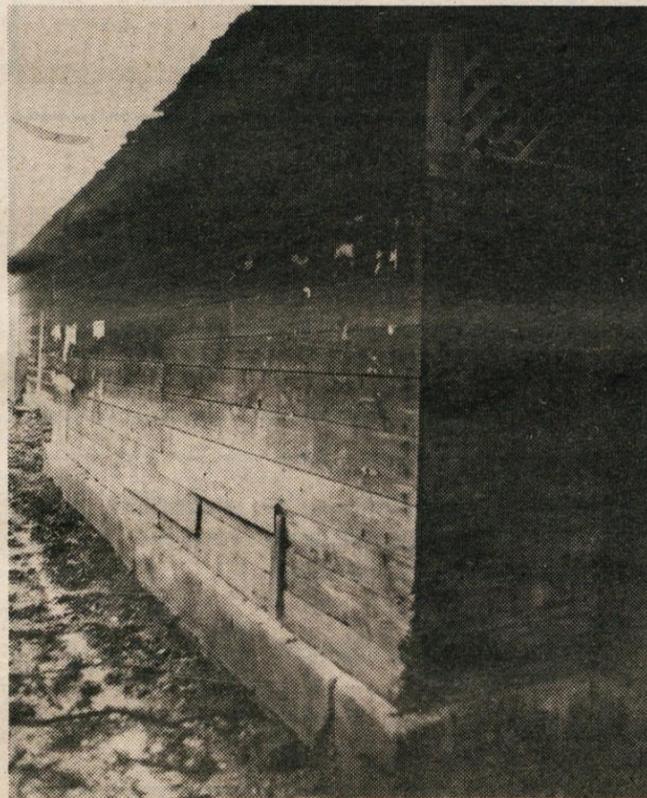
Obseg sredstev, namenjenih materialno ogroženim kategorijam prebivalstva in dejavnostim, ki rešujejo položaj otrok, mladine in odraslih ter omogočajo njihovo vzgojo, zdravo rast in socialno varstvo (denarne pomoči, rejnine, sredstva za zavodsko varstvo, itd.), je treba v letu 1972 in 1973 uskladiti z republiškim poprečjem in jim zagotoviti pomoč, ki ustreza minimumu življenjskih potreb. Porast sredstev za te namene mora do leta 1975 slediti porastu življenjskih stroškov. Z dobro organizacijo delovanja krajevnih skupnosti, družbenih organizacij in predvsem službe socialnega varstva mora občina do konca leta 1975 dati pomoč vsem občanom, ki jo potrebujejo.

Posebne pozornosti v tem planskem obdobju bodo na področju socialnega varstva deležni ostareli občani. Leta 1971 je v občini Kamnik živelo 2.400 oseb, starih nad 60 let; predvidevamo, da jih bo v letu 1975 2.600, to je le 200 oseb več. Za izboljšanje njihovega položaja in občutka socialne varnosti bodo zagotovljeni naslednji ukrepi:

Ob upoštevanju načel, naj stari ljudje živijo čim dlje časa samostojno in v vajenem okolju, mora biti delovanje vseh odgovornih in zainteresiranih dejavnikov (od službe socialnega varstva občine, zdravstvene službe, družbenih organizacij, socialnih komisij, krajevnih skupnosti itd.), kot to pred-

TUDI OLIMPIJSKI BAZEN, KI JE BIL NEKOČ PONOS KAMNIKA, JE NUJNO POTREBEN POPRAVILA

GARDEROBNE KABINE NA KAMNISKEM KOPALIŠČU ŽE NEKAJ LET KLICEJO PO OBNOVI

videva program razvoja varstva starejšega prebivalstva v občini Kamnik, usmerjeno v organizacijo dajanja vseh vrst pomoči, uslug, pozornosti itd. v obsegu in kvaliteti, ki bi jim omogočila mirno in urejeno starost.

Uvedba starostnega zavarovanja kmetov obvezuje občino, da zagotovi svoj delež sredstev za dodeljevanje pokojnin kmetom: starim 75 in več let v letu 1973, starim 70 let v letu 1974 in kmetom, starim 65 let v letu 1975. S tem bo, čeprav v skromnem obsegu, zagotovljena socialna varnost ostarelih kmetov.

Določen del starih ljudi iz kakršnihkoli razlogov ne more ali ne želi živeti popolnoma osamljeno življenje v lastnem domu ali v družinski skupnosti s svojimi potomci ali drugimi sorodniki. Ti ljudje potrebujejo prostor in oskrbo v domu za upokojeince oziroma stare ljudi ali nastanitve v tuji družini. Občina Kamnik nima lastnega doma za upokojeince oziroma stare ljudi in pošilja svoje stare občane v domove širom Slove-

ni. Upokojeincem, ki so si z delom ustvarili določene urejene življenjske pogoje, ne more nuditi dostojnega doma — prebivališča. Zato bo občina Kamnik v letu 1973 pričela z gradnjo doma za upokojeince za 120 oseb, z vsemi potrebnimi pritliklinami, klubskimi prostori ter kuhinjo z večjo kapaciteto, ki bi lahko dajala prehrano tudi ostarelim občanom Kamnika zunaj doma. Za izgradnjo takega doma je potrebnih 14.000.000 din. Sredstva za izgradnjo doma bodo združena iz: 4% prispevka od pokojnin in invalidnin za izgradnjo domov in stanovanj upokojeincev, sredstev občinskega proračuna in sredstev ZZB za mesta za borce.

TELESNA KULTURA

Projekcija razvoja telesne kulture mora temeljiti na predvidevanjih gospodarskega in

družbenega razvoja, predvsem pa na predvidevanjih, da gradimo materialno bogastvo, vendar humano in zdravo družbo, v kateri ustrezna telesna dejavnost človeka izboljšuje in zagotavlja človekov normalni in zdrav telesni razvoj, kar mu omogoča aktivno in ustvarjalno življenje in delo. Te cilje bo možno doseči z uveljavljanjem telesne kulture kot oblike sestavnega dela vsakdanjega človekovega življenja.

Pri ureditvi te ciljev bodo v občini Kamnik storjeni naslednji ukrepi:

Izostanek načrtovane telesne vzgoje za predšolske otroke ima lahko posledice za telesno vzgojno dejavnost v celotnem človekovem življenju. Predvsem to v osnovnošolsko obdobje sta obdobji, ko se oblikujejo vse vrste življenjskih navad. Zato bo občina Kamnik predvsem takole ukrepala:

V letu 1972 do 1973 bodo vse KS, skupno z vsemi odgovornimi organizacijami in društvi preučile stanje otroških igrišč na njihovem območju in programirale delo, tako da bodo do konca leta 1975 imele vse KS in še posebej goste naseljene sosese svoja otroška igrišča, ne le s peskovniki in gugalnicami, temveč tudi različnimi plaseti, zvirali, jamami za skoke ipd. Hkrati bodo preučile možnosti ureditve prostorov v večjih naseljih in na podeželju za zbiranje otrok v slabem vremenu. Pri izgradnji in opremitvi igrišč bodo s sredstvi ali materialno sodelovali občinski proračun, delovne organizacije, KS (lastna sredstva) ter mladina in šolski otroci (7. in 8. razred) s prostovoljnimi delom, predvsem pri urejanju zemljiških del.

TVD Partizan in druge športne organizacije bodo pripravile in tudi organizirale izvajanje programa telesno vzgojne dejavnosti s predšolskimi otroki na igriščih in drugih obstoječih objektih, namenjenih tem dejavnostim. OZKT bo skupaj s TV Partizan, šolami, vrtci in drugimi pripravil program usposabljanja mentorjev, vaditeljskega in drugega kadra iz vrst pedagogov, zainteresirane mladine in odraslih za vodenje cicanov.

Po novi reformi šole so možnosti za razvoj telesne kulture dobile povsem nove razsežnosti. Sedanje nezadovoljivo stanje na tem področju bo v tem planskem območju omiljeno predvsem z naslednjimi ukrepi:

Ob predvidenih gradnjah šolskih prostorov se bo realiziral program izgradnje telovadnic in šolskih igrišč. Z dodatnimi naporimi, tako pri pridobivanju sredstev kot s prostovoljnimi delom mladih je potrebno pri vseh šolah, ki jih še nimajo, zgraditi igrišča z najnujnejšimi rekviziti.

Poseben poudarek je dati množičnosti zajetja šolskih otrok, tako pri rednih programih (plavanje, smučanje, obvla-

danje osnovnih atletskih disciplin) kot tudi pri izrabljanju svobodnega časa otrok. Smučarju (Kamnik je alpska pokrajina) bi morali dati tako mesto, da bi v množičnosti lahko zrasi vrhunski tekmovalci.

Vse veje športnih dejavnosti kamniških otrok so posebej pomembne zaradi slabega zdravstvenega stanja šoloobveznih otrok. Zato se mora bolj razviti dejavnost šolskih športnih društev kot tudi vseh drugih telesnovzgojnih organizacij (TV Partizan, plavalci, smučarji itd.). S pravilno politiko financiranja teh dejavnosti, usposabljanjem kadrov je moč priti do temeljitejših programov dela (ur, štev. otrok, panog dejavnosti itd.). Pri izdelavi teh programov bo sodelovala tudi zdravstvena služba. Zelo natančen program naj sprejmejo omenjene organizacije, pa tudi občinska skupščina v letu 1973.

Izdaten in nadvse pomemben prispevek k dvigu ravni telesne kulture morata dati organiziran šport in rekreacija odraslih. Zato bodo najpoznejše do sredine leta 1973 vse odgovorne telesno-kulturne organizacije, skupno z zdravstveno službo, sindikati, temeljnimi organizacijami združenega dela, občino in drugimi pripravile predlog dogovora o vrstah rekreativnošportnih dejavnosti za odrasle, načinu pritegovanja in širjenja kroga udeležencev ter potrebnih objektih rekvizitov itd. za omogočitev teh dejavnosti. Dogovor bo sprejet do konca l. 1973.

Prioriteto pri izgradnji športnih objektov poleg že omenjenih za predšolske in šolske otroke je treba dati naslednjim objektom:

Dokončati stadion v Mekinjah z vsemi potrebnimi pritliklinami (garderobe, umivalnice, ograje, prostor za gledalce itd.). Sestavni del stadiona mora biti tudi atletska steza.

Urediti kabine na kopališču, s slačilnico in umivalnico za tenis in odbojko.

Nabaviti žično vlečnico za potrebe smučarskega športa.

Obnoviti dom Partizan v Mekinjah.

Povečati smučarsko skakalnico za skoke do 50 m.

Preskrbeti prostor za značno strelišče v velikosti najmanj 13 x 8 m in nabaviti ring in opremo za boksarski klub Kamnik.

Za vse investicijske dejavnosti na področju telesne kulture je predvideno skupaj 2.400.000,00 din. Prvenstvo pri izgradnji in obsegu sredstev za posamezne objekte je potrebno urediti z družbenim dogovorom med vsemi prizadetimi. Posebej je treba pri tem računati še z eventualno plodovitvijo sredstev z večjo mobilizacijo sindikatov, delovnih organizacij in prostovoljnega dela otrok, mladine in odraslih.

Rezultati glasovanja

KMEČKIH ZAVAROVANCEV NA REFERENDUMU ZA ZDRUŽITEV ZDRAVSTVENEGA VARSTVA DELAVCEV IN KMETOV 19. novembra 1972

Glasovalno mesto	vpisanih	glasovalo	ZA	%	PROTI	neveljavnih
1. MOTNIK	36	36	35	97	1	—
2. ŠPITALIČ	51	47	45	88	2	—
3. TUHINJ (šola)	41	41	40	97,5	1	—
4. TUHINJ (pri Pakeljcu)	34	34	34	100	100	—
5. ŠMARTNO	62	57	55	88,7	—	2
6. PŠAJNOVICA	25	25	24	96,3	1	—
7. SREDNJA VAS	24	24	23	96	1	—
8. NEVLJE	32	25	23	71,8	2	—
9. GODIČ	25	25	25	100	—	—
10. ČRNA	44	42	40	95	2	—
11. KAMNIŠKA BISTRICA	59	55	53	90	1	1
12. TUNJICE	45	45	42	93,2	1	2
13. KOMENDA	90	88	84	93,5	2	2
14. MOSTE	57	57	57	100	—	—
15. PODGORJE	33	33	30	91	2	1
16. ŠMARCA	17	16	14	82,5	1	1
17. VOLČJI POTOK	18	17	17	94,5	—	—
18. VRANJA PEČ	41	38	33	80,5	2	3
19. SELA	37	31	29	78	1	1
20. KAMNIK+	39	37	36	92,5	1	—
SKUPAJ	810	773	739	91,23	21	13

+ Na volišču v Kamniku so glasovali tudi kmetje iz krajevne skupnosti Duplica

Kmetje so glasovali ZA!

V nedeljo, 19. novembra, so tudi kmečki zavarovanci v naši občini glasovali za združitev delavskega in kmečkega zdravstvenega varstva. Na dvajsetih voliščih se je glasovanja udeležilo od 810 vpisanih nosilcev kmečkega zavarovanja kar 773 ali 95,4 odstotka. Za združitev pa se je odločilo 91,23 odstotka kmečkih zavarovancev, proti pa je glaso-

valo le 21.

Kljub slabemu vremenu, saj je v soboto zlasti v hrbovskih predelih padlo precej snega, so se kmetje skoraj polnoštevilno udeležili referenduma. Na nekaterih voliščih (Pšajnovica, Tuhinj, Srednja vas itd.) so glasovanje zaključili že do 14. ure, ker so prišli glasovat vsi zavarovanci.

Vsi vpisani kmečki zavarovanci so glasovali za združitev

na voliščih v Tuhinju pri Pakeljcu, v Godiču in v Mostah. Na nekaterih ostalih voliščih pa sta glasovala proti le eden ali dva zavarovanca. 100 odstotna udeležba je bila še v Motniku, v šoli v Tuhinju, na Pšajnovici, v Srednji vasi, v Tunjicah in v Podgorju. Kmetje iz krajevne skupnosti Duplica zaradi majhnega števila niso imeli lastnega volišča zato so glasovali v Kamniku.

delovni kolektivi čestitajo ob dnevu republike

OB PRAZNIKU REPUBLIKE ČESTITA
VSEM OBČANOM IN KUPCEM

LONČARSKA ZADRUGA KOMENDA

Obrtno podjetje USLUGA, Kamnik

čestita ob 29. novembru
vsem občanom!

**Obrtno podjetje
»SLOGA« – Moste pri Komendi**

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
OB DNEVU REPUBLIKE!

**Gozdno gospodarstvo Ljubljana
Kolektiv obrata Kamnik**

ČESTITA VSEM OBČANOM
ZA DAN REPUBLIKE!

VSEM GOSTOM IN OBČANOM
ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE

gostinsko podjetje »PLANINKA« iz Kamnika

Cenjenim gostom se priporočamo!

Komunalno podjetje Kamnik

- čestita ob prazniku republike
- vsem delovnim ljudem!

**LJUBLJANSKA BANKA
PODRUŽNICA KAMNIK**

- čestita vsem vlagateljem hranilnih vlog,
- potrošnikom in vsem občanom
- za dan republike – 29. november!

SVOJIM ODJEMALCEM
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITA OB PRAZNIKU REPUBLIKE

»MESO« – KAMNIK

V naših poslovalnicah vam postrežejo s kvalitetnim
mesom in raznimi mesnimi izdelki.

ČESTITKAM ZA DAN REPUBLIKE
SE PRIDRUŽUJE

STOL – KAMNIK

Izdelujemo razne vrste kompletov pisarniške opreme,
vse vrste sedežnega pohištva, klubskih, restavracijskih,
jedilnih garnitur, gugalnikov in kinofoteljev.

Živilska industrija Kamnik

priporoča svoje kvalitetne izdelke
in čestita vsem delovnim ljudem
ob dnevu republike!

Za dan republike – 29. november
čestita vsem občanom in svojim
poslovnim prijateljem

Tovarna usnja Kamnik

IN PRIPOROČA SVOJE KVALITETNE PROIZVODE

OBRITNO PODJETJE »ZARJA« – KAMNIK

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE IN PRIPOROČA
USLUGE V SVOJIH OBRATIH

- elektro instalacije
- instalacije, vodovodne instalacije, centralno kurjavo, klimatske instalacije, kovinske
- konstrukcije, kleparstvo
- Plesk, pleskarstvo, slikarstvo in steklarstvo

»MENINA« –

**tovarna pogrebne opreme
KAMNIK – ŠMARCA**

ČESTITA ZA DAN REPUBLIKE
IN SE PRIPOROČA ZA NAROČILA
RAZNIH MIZARSKIH IZDELKOV!

INDUSTRIJSKO PODJETJE

»ALPREM« – KAMNIK

ČESTITA OB PRAZNIKU REPUBLIKE
IN PRIPOROČA SVOJE IZDELKE IN USLUGE:

- izdelovanje in montaža oken, vrat, vetrolovov,
- pregradnih sten, fasad itd. iz aluminija,
- opremo za samopostrežne in klasične trgovine vseh vrst, stavbno ključavničarstvo

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM,
POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OBČANOM
ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE

**sgp graditelji
KAMNIK**

Gradbena dela opravlja hitro, solidno
in po zmernih cenah.

INDUSTRIJSKI KOMBINAT »SVIT« – KAMNIK

čestita ob dnevu republike – 29. novembru –
vsem delovnim ljudem!

Priporoča svoje izdelke za široko potrošnjo:
– puroi, veroi, neostik, mebloton, lesk, motogrill
– kot tudi tehnično keramiko, elektro-izolacijski material, modne gumbe

ČESTITKAM OB PRAZNIKU REPUBLIKE SE PRIDRUŽUJE

kolektiv tovarne »SVILANIT« – Kamnik

Priporoča svoje izdelke:

- frotir in vafel brisače najrazličnejših vzorcev, velikosti in pestrih barv ter kopalne plašče
- najmodernejše kravate

PODJETJE »KAMNIK« V KAMNIKU

čestita vsem občanom in delovnim ljudem ob dnevu republike!

Naročnikom in kupcem nudimo:

- amonitna praškasta razstreliva, vžigalno vrstico, rudarski
- in lovski smodnik, razna druga vžigalna sredstva,
- izdelke za ognjemete, pirotehnično galanterijo
- in lovske patrone.

**TITAN
KAMNIK
JUGOSLAVIJA**

tovarna kovinskih izdelkov in livarna Kamnik

proizvaja:

fitinge: črne in pocinkane; ključavnice: navadne in cilindrične; obešanke: navadne in cilindrične; gospodinjske strojčke; ulitke iz sive in temprane litine.

CENJENIM ODJEMALCEM PRIPOROČAMO NAŠE IZDELKE
IN ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM OB DNEVU REPUBLIKE!

delovni kolektivi čestitajo ob dnevu republike

Gradnja vodovoda v vasi Gozd

Izza Kamniških planin se dviga megla, v dolini Kamniške Bistrice in Črne dežuje. Je sobota, 11. novembra, mi pa smo namenjeni na obisk k prebivalcem prijazne vasice, 10 km oddaljene od Kamnika, na nadmorski višini 792 m. Vasica je izredna kraška planota, stisnjena med zelenimi gozdovi Vovarja (941 m) in Grebenom (952 m). Vas se imenuje Gozd. Izredno raztreseno naselje se v zgodovini prvič imenuje že leta 1309, last posestev in desetinskih kmetij gornjegrajskega samostana.

Prebivalci so v preteklosti živeli predvsem od lesa in živinoreje. Danes so zaposleni v vseh delovnih organizacijah Kamnika, največ pa v Rudniku kaolina Črna. Vasica je preživljala enake trenutke kot tisoče naših vasi glede odhoda delovne sile v bližnje industrijske kraje. 1869. leta je Gozd imel 184 prebivalcev, 1948. leta 247, 1966. leta 177 in

danes živi v 44 gospodinjstvih 167 občanov.

Obisk je bil namenjen pridnim prebivalcem, ki si že stoletja želijo v suhi ravnini za gospodinjstvo in napredno gospodarstvo priskrbiti dobro pitno vodo. Tudi po osvoboditvi so bile želje prisotne, čeravno je bilo najprej potrebno urediti električno omrežje, vaške ceste in gasilni dom.

Z razvojem krajevne samouprave, ki je po ustavi SFRJ 1963 pričela svojo dejavnost še bolj razvijati, so pred petimi leti prebivalci svojo željo ponovno izrazili na zboru volivcev krajevne skupnosti Črna. Skupna odločitev je bila, da del samopriskrbe v obdobju 1968/71 in 1971-1976 namenijo gradnji vodovoda.

Do 1971. leta se zadeva ni premaknila. To leto pa so marljivi Gozani s pomočjo predsednika krajev-

ne skupnosti Adolfa Žagarja izvolili vodovodni odbor in zavahali rokave ter pričeli z deli. Nabavili so cevi, zgradili črpalno postajo v Smrečju. Vrednost črpalne postaje je dvajset milijonov S-din. Občani so izkopali in položili 1000 m vodovodnih cevi v izredno težkem hribovitem terenu (Smrečje, Zabrezovje).

V Zabrezovju je predviden 100 kub. m rezervoar, iz katerega bo tekla voda do potrošnikov.

Dne 26. 7. 1972. leta so se sestali občani in se medsebojno dogovorili, da vsak prispeva nekaj 100 ur prostovoljnega dela pri izkopu in betoniranju rezervoarja. Vsak gospodar, ki ima gozd, pa prispeva 2 kub. m lesa za vaško pot Gozd - Brezje (Zabrezovje).

Pridni občani in sposobni organizatorji so svoja predvidevanja uresničili ravno na dan našega obiska s tem, da so zabetonirali ploščo 100 kub. m rezervoarja. Občani (25) so se že stisnili ob ognju in nabirali novih moči ob dobri malici in seveda domači kapljici. Posebno smo bili zadovoljni, ko smo opazili med občani mlade ljudi (vajenci, tehniki in mladi gospodarji).

Najprizadenejši organizator akcij v vasi Gozd pri gradnji potov, gasilnega doma in sedaj pri gradnji vodovoda je Ludvik Pirc - rudar. Le-ta nam je postregel s podatkom, da so izvršili že 4236 ur, od tega za izkop in betoniranje rezervoarja 1863 ur. Pri pregledu spiska smo ugotovili, da so: Jakob Golob, Franc Suštar in Ludvik Pirc že presegli 300 ur prostovoljnega dela. V denarju so prispevali 1.680.000 S-din. Investicijska vrednost opravljenih del znaša za vodovod deset milijonov S-din, za rezervoar pa petindeset milijonov. Krajevna skupnost je prispevala enajst milijonov.

Ne glede na velik trud občanov vode še ni pri gospodinjstvih, ki jo težko pričakujejo. Zgraditi bo potrebno še 4.000 m vodovodov in 30 kub. m razbremenilnika.

V dogovoru s predstavnikoma JNA Ljubljane, bodo vojniki 1973. leta pomagali pri izkopih tako, da bo v

vsako hišo, ob podpori krajevne skupnosti, občine, JNA, zlasti pa z lastnim delom pritekla težko pričakovana voda. Občane sta obiskala predsednik krajevne skupnosti Adolf Žagar in predsednik skupščine

PIRC LUDVIK-ŽNIDARJEV RUDAR V ČRNI

ne občine Vinko Gobec. V prijetnem razgovoru so občani seznanili navzoče o problemih svojega kraja, o nalogah in ciljih, ki so si jih zastavili ter zagotovili, da bodo le-te tudi uresničili.

Slabo vreme ni oviralo domačinov, da so se ob zvokih domače harmonike pri Repončarju veselili pozno v noč. Imeli so za to opravičeni razlog.

Prizadevnim občanom Gozda v krajevni skupnosti Črna in organizatorjem iskreno čestitamo.

**industrija
pohištva
STOL
kamnik**

Nov odlok o prometnem davku od nepremičnin

Na podlagi republiškega zakona o prometnem davku je občinska skupščina sprejela nov odlok. Zakon dovoljuje občini, da samostojno določi stopnje in davčne olajšave. Davek se odmerja od prometne vrednosti kvadratnega metra parcele za kmetijsko in stavbno zemljišče in posebej za gradbeni objekt. Stopnje davka v odloku so usklajene z drugimi občinskimi.

Po novem odloku znaša prometni davek za kvadratni meter kmetijskega zemljišča, katerega cena je 1 dinar - 0,05 dinarja, pri vrednosti kv. meter zemljišča 8 dinarjev znaša prometni davek 0,99 dinarja.

Prometni davek za stavbna zemljišča se glede na ceno kvadratnega metra od 10 do 20 dinarjev giblje v mejah od 1 do 20,50 dinarja. Tako znaša npr. prometni davek od kv. metra stavbnega zemljišča, ki je prodano po 20 dinarjev, 1,75 dinarja za kv. meter.

Za gradbene objekte določa odlok lestvico prometnega davka glede na vrednost kv. metra zgradbe. Če se vrednost giblje od 1.000 do 4.500 dinarjev je razpon prometnega davka od 140 do 910 za kvadratni meter, seveda z ustreznimi vmesnimi stopnjami, ki so določene v odloku.

Poleg splošnih oprostitvev se prometni davek od nepremičnin ne plačuje, če občan ali družbena organizacija proda kmetijsko zemljišče občanu - kmetu. Prav tako tega davka ne plačujejo občani - kmetje, če menjajo kmetijska ali gozdna zemljišča zaradi združevanja teh zemljišč. Če pa bi bilo tako zemljišče prodano prej kot v petih letih, mora prodajalec plačati tudi ta davek.

Prof. IVAN ŽIKA

750 let mesta Kamnika 17

S pripovedovanjem o viteškem turnirju v Brežah leta 1224, kjer sta izravala prepri mejni grof Henrik in koroški vojvoda Bernard, smo nekoliko posegli naprej v dogodke, pač z namenom, da na enem mestu zberemo nekaj ugotovitev o značaju mejnega grofa Henrika. V zvezi z imenom pesnika Ulrika iz Lichtensteina gradu vzhodno od Judenburga na Štajerskem, pa smo omenili tudi njegov kasnejši viteški podvig, ko je preoblečen v boginjo Venero pozival viteza na dvoboj in ga je koroški vojvoda Bernard pozdravil s slovenskimi besedami:

Zdaj pa se vrnimo nazaj k Henriku. Kakor smo videli, je leta 1217 stopil v javnost iz svojega zatišja, v katerem je živel šest let, verjetno največ v Kamniku. Iz teh let ni na voljo nobene listine, ki bi jo izdal sam ali pa se na njej podpisal kot priča. Morda ga je zadržala na enem mestu kaka bolezen, čeprav o tem nimamo nobenega zapisa. Skoraj pa smemo trditi, da si je kot najdežji zemljiški gospodar na Kranjskem skušal pridobiti čim več materialnih sredstev. To dokazujejo tudi kovnice denarja, v katerih je po mnenju poznavalcev denarja koval srebrnike, ki so bili lažji po teži in so vsebovali manjšo količino srebra, kar vse kaže na očitno namen prevare. Izvoz srebrnih kovancev na Madžarsko pa mu je očitno posredoval brat Bertold, takrat nadškof v Kaloči in kraljevi namestnik v Budimpešti. Leta 1217 že srečamo Henrika na poti v Furlanijo in Gradec. Njegov zaščitnik je bil avstrijsko-štajerski vojvoda Leopold Babenberški. Iz dokumentov vse do Henrikove smrti bomo videli, da se je prva leta na važnejših listinah podpisoval kot mejni grof Andeški, na manj važnih za domačo rabo pa kot mejni grof Istrski. Iz leta 1217 so še naslednji dokumenti:

V Huminu (Gemona) v Furlaniji sta se 9. julija 1217 oglejski patriarh Volfer in avstrijsko-štajerski vojvoda Leopold pogodila o potomcih svojih dveh ministerialov. Kot priča je bil tudi „Henrik, mejni grof Andeški“.

Meseca avgusta 1217 je bamberški škof Ekbert podelil samostanu na Michaelsbergu na Bavarskem odvetništvo čez nekatera posestva. Podpisana sta kot priči oba njegova brata, imeranski vojvoda Oton in Henrik, mejni grof Istrski (Otto dux Meranie, Heinricus marchio Ystrie). - Pred letom 1220 je bil Henrik na Dunaju priča avstrijsko-štajerskemu vojvodi Leopoldu na neki listini v korist samostanu Niedertalch.

BERTOLD ANDEŠKI POSTANE OGLEJSKI PATRIARH

Videli smo, kako se je Henrik skrbno izogibal, da ne bi prišel v spor z oglejskim patriarhom Volferom zaradi naslova istrskega mejnega grofa. Patriarh Volfer pa je umrl 23. januarja 1218. Eni so bili zdaj za to, da bi bil njegov naslednik oglejski stolni kanonik Ulrik, drugi pa so izvolili nadškofa v Kaloči na Madžarskem Bertolda, brata mejnega grofa Henrika. Papež se je odločil za Bertolda, ker je s tem napravil uslugo Madžarom, ki jim je bil mogočni Andechsovec trn v peti. Morda se ga je prav ogrski kralj Andrej hotel znebiti, ker je bil star že 24 let, da so se plemenitaji uprli in leta 1213 umorili kraljico Gertrudo, sestro kaloškega nadškofa Bertolda Andeškega. Kralj Andrej je upal, da bo s tem pomiril plemenitaje in utrdil svoj prestol. Bertold je bil prvi oglejski patriarh, ki ga je postavil papež, vse njegove prednike so izvolili duhovščina in ljudstvo v Ogleju. Ko je nekako v poletju Bertold hotel slovesno vkorakati v stolno cerkev v Ogleju, je po nesreči padel na cerkvenem pragu. Da ne bi ljudstvo tega ocenilo kot nesrečo, se je hitro znašel in vzkliknil, kot da je hotel poljubiti prag: tu bo moj počitek na veke. Res si je kasneje tam dal napraviti grob in je bil v njem pokopan.

Poglejmo zdaj Bertolda V., najmlajšega sina mogočnega Bertolda IV., prvega meranskega vojvoda. Njegova sestra, ogrska kraljica Gertruda, je dosegla, da je bil leta 1206 postavljen za nadškofa v Koloči ob Donavi, južno od Budimpešte. Takrat je bil star že 24 let, zato je moral še prej oditi v Italijo, da konča študije, kakor smo že svojčas omenili. Potem pa se je večinoma držal na dvoru in hvratval visoke položaje v madžarski državi. Od leta 1209 do 1212 je bil ban Zrnatke, Slavonije in Dalmacije, leta 1212 je

bil vojvoda Sedmograške, leta 1213 pa je postal grof pokrajine Bačka - Bodrog. Ko je kralj Andrej leta 1217 odšel na križarsko vojno, je bil kraljevi namestnik. Zivel je zelo posvetno in si nakopal jezo madžarskega plemstva tudi s tem, ker je širil nemški vpliv v državi. Toda na Madžarskem se je naučil vladati in gospodariti, kar je bilo sicer že v krvi vseh grofov Andeških. Zgodovinarji priznavajo patriarhu Bertoldu velike vladarske sposobnosti, s katerimi se je na prestolu oglejskega patriarha uveljavil kot eden najsplošnejših cerkvenih in posvetnih knezov z njegovim prihodom v Oglej se začela deset let trajajoče plodno sodelovanje in soglasje med obema bratoma. Prerana Henrikova smrt leta 1228 je še bolj približala Bertolda Kranjski in še posebej Kamniku. Pogosto se je mudil na Malem gradu, v zgornji kapeli malograjske cerkvice pa je podpisoval važne listine. V hospitalu v Tuhinjski dolini pod Kozjim hrbtom se je gotovo ustavljal vsakokrat po utrudljivi ježi, ko je obiskoval andeška posestva v Slovenjem Gradcu, kjer je imel tudi kovnico denarja. Zato velja na tem mestu poseči nekoliko nazaj v zgodovino in pojasniti pomen oglejskih patriarhov za naše pokrajine.

Eden od zgodnjih mejnikov naše slovenske zgodovine je odlok cesarja Karla Velikega, ki ga je izdal 14. junija leta 811 v Aachenu o razmejnitvi cerkvene oblasti na naših tleh. Ozelemj takratne Karantanije, severno od Drave, je cesar v verskem pogledu prisodil solnografski nadškofiji, vse naše pokrajine, južno od Drave, pa oglejskemu patriarhatu. Rimski cesarji in nemški kralji so patriarhom poklanjali posestva po Kranjski. Patriarh Sigehard je leta 1077 dobil od cesarja v fevd Furlansko grofijo in mejni grofiji Istro in Kranjsko z vsemi pripadajočimi pravicami. Vsi patriarhi od leta 1000 naprej so bili nemškega rodu in so podpirali cesarje v bojih proti papežem. Patriarh Peregrin I. (1131-1161), ki je bil pristača cesarja Friderika Barbarosa, je leta 1136 podprl ustanovitev samostana v Stični na Dolenjskem, leta 1140 pa v Gornjem Gradcu. Njegov naslednik Udalrik pa je postal navdušen pristača papeža Aleksandra III., zato mu je cesar Friderik Barbarosa vzel mejno grofijo Kranjsko in jo podelil Bertoldu III. Andeškemu, ki je že od leta 1173 imel mejno grofijo Istro. Na Kranjskem so nato gospodovali Bertold IV. in njegov sin Henrik IV. Po obsodbi in izobčenju Henrika IV. leta 1208 je oglejski patriarh, kakor smo videli, uveljavil stare pravice patriarhata do Kranjske. Pri tem seveda ni omenil, zakaj so jo patriarhi izgubili. Toda ostalo je pri tem. Oglejski patriarh Volfer je bil cerkveni in posvetni gospodar Kranjske. Čeprav se je Henrik IV. težko pomiril s svojo usodo, se je vendar skrbno izogibal vsakemu prepriju s patriarhom. Ko pa je leta 1218 postal oglejski patriarh njegov mlajši brat Bertold, je Henrik spet lahko dvignil glavo. Patriarh Bertold je bil le po imenu mejni grof Kranjske, gospodarstvo nad njo pa je prepuštil Henriku. Tudi glede naslova istrskega mejnega grofa se brata nista prepirala: nazadnje sta se oba podpisovala kot istrska mejna grofa. Z Bertoldovo pomočjo je tudi Henrik dobil popolno zaupanje cesarja Friderika II. in ga bomo kmalu videli v zboru nemških knezov in v cesarjevem spremstvu.

Patriarh Bertold V. je že takoj v začetku pokazal, da ne želi deliti oblasti s plemstvom. Poučen brez dvoma iz madžarske izkušnje je takoj nastopil proti visokemu plemstvu, ki se je zvezalo z mestom Trevisom, s katerim so patriarhi vodili dolge vojne. Goriški grofi so bili v tem sporu na patriarhovi strani, prav tako pa tudi mejni grof Henrik. Visoko plemstvo pa sta podpirala koroški vojvoda Bernard in tirolski grof Albert. Koroški vojvoda Bernard je bil proti patriarhu že zaradi starega spora s patriarhovim bratom Ekbertom, bamberškim škofom, ki je gospodoval nad Beljakom in Kanalsko dolino. Morda je tudi iz istega vzroka izviralo nasprotstvo med vojvodom Bernardom in mejnim grofom Henrikom. Patriarh se je 1. februarja 1220 nekako pomiril s plemstvom, s koroškim vojvodom Bernardom in grofom Albertom. Papež je miril nasprotnike, kralj Friderik pa se je pred kronanjem za rimskega cesarja držal ob strani, po kronanju pa je stopil na patriarhovo stran. Cesar je potrdil privilegije oglejskega patriarhata do Istre in Kranjske z naslovom mejnega grota obeh dežel. Tudi papež je podprl patriarha, zato je

ta lahko 30. avgusta 1221 sklenil mir s Trevisom, medtem ko sta se mejni grof Henrik in vojvoda Bernard, kakor smo videli v začetku našega nadaljevanja, pomirila šele na viteškem turnirju v Brežah leta 1224, bamberški škof Ekbert in vojvoda Bernard pa šele leta 1227. Patriarh Bertold je stremel, da bi utrdil deželno knežjo oblast v Istri, zato je dosegel pri cesarju razne pravice proti osamosvojitvenim težnjam istrskih komun. Imel pa je težave tudi z Benečani, ki so si prisvojili Pulj in Poreč ter ogrozili druga istrska mesta. Iz hvalečnosti je bil patriarh vedno na cesarjevi strani, tudi takrat, ko ga je papež izobčil. Toda o tem bomo kaj več povedali kasneje. Za zdaj se zadovoljimo z ugotovitvijo, da se je tudi cesar močno potegoval za patriarhovo prijateljstvo. Patriarh je imel namreč velik vpliv na svojem območju, pokazal pa je tudi svoj sijaj in zavidljivo veljavo, ko je leta 1220 prišel v Rim na cesarjevo kronanje z močnim spremstvom 2000 oboroženih konjenikov. V patriarhovem spremstvu je bil tudi njegov brat, mejni grof Henrik, ki se je to pot prvič po 12 letih vključil v družbo nemških knezov. Tudi cesar Friderik ga je prisrčno sprejel in poslej je bil v Italiji stalno v njegovem spremstvu. Tako je patriarh Bertold dosegel, da je Henrik spet dobil vse pravice. Seveda patriarhova vojska konjenikov je napravila mogočen vtis in razumljivo priznanje moči in ugleda. Poglejmo zdaj, kje najdemo Henrikovo ime potem, ko so javno priznali njegovo nedolžnost pri umoru kralja Filipa. Po kronanju v Rimu leta 1220 je bil Henrik 25. novembra v Campagnu pri Rimu z drugimi državnimi knezi na posvetovanju s cesarjem Friderikom, podpisal pa se je „mejni grof Andeški“. Tako se je podpisal tudi 29. novembra kot priča cesarju Frideriku v Monterosi pri jezeru Sutri. V decembru je cesar Friderik ob jezeru Sutri izdal listino, s katero je v soglasju s knezi vnovič podelil Oglejskemu patriarhatu ozemlja in pravice, ki jih je že 22. februarja 1214 potrdil, med njimi Istro in Kranjsko marko z grofovstvom. Tu je Henrik spet podpisan kot mejni grof Andeški (Henricus marchio de Andes). Kot „mejni grof Henrik“ je spet 20. maja 1221 podpisan na listini, izdani v gradu Cavoriachu v Furlaniji, na kateri se meščani Padue obvezujejo, da bodo podpirali patriarha Bertolda proti vsakomur, razen proti papežu in kralju, proti nekaterim, med njimi proti „Henriku, patriarhovemu bratu“, pa samo v obrambni vojni. Dne 18. oktobra 1221 je Henrik na Dunaju priča na listini, ki jo je izdal avstrijski vojvoda Leopold meščanom Dunaja, s katero jim podeljuje lastno mestno sodstvo. Henrik se je podpisal kot mejni grof Andeški. V Gradcu pa se je 2. januarja 1222 podpisal kot Henrik, mejni grof Istrski, na dveh darilnih listinah kot priča avstrijskemu vojvodi Leopoldu, prav tako pa v Gradcu 22. aprila 1224 na neki listini, ki jo je izdal vojvoda Leopold.

Videti je, da je Henrik po vrnitvi iz Italije mnogo potoval in urejal svoje premoženjske zadeve. Morda se je zdaj manj mudil v Kamniku, kjer je, kakor domnevamo, še vedno prebivala njegova žena Sofija. Verjetno je prav zato v kamniškem ljudskem izročilu ostalo pripovedovanje o grofici na Malem gradu.

V Blagovni (Rifenstein) pri Celju je 25. januarja 1223 Henrik izdal naslednjo listino:

Henrik, mejni grof Istrski, daruje cerkvi Marije Device v Diessenu na Bavarskem šest kmetij na Slapu blizu Vipave s pristavkom, da hoče v znak te volitve vsako leto o svečnici v Ogleju dati bratom diessenske cerkve po štiri tovore olja do svoje smrti. Ko pa umre, naj dobijo omenjeni bratje te kmetije z vsemi pritlikinami v svojo rabo. Diessenski cerkvi odstopa tudi vse odvetniške in sodne zadeve na posestvu v Slapu. Ako bo dedič njegovih posestev v Vipavi po njegovi smrti nadležoval brate zaradi odvetništva na tem posestvu, naj imajo pravico, da si izberejo kakega drugega branitelja. Listino je pečatil mejni grof Henrik. Kot priče so navedeni Gerloh iz Kamnika, oba brata Limberška, Jakob iz Jeterbenka, Konrad Gallo, Wulfing iz Vipave in mnogi drugi. (Kos. Gradivo V, št. 371).

(Prihodnjič dalje)

Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti Kamnik o srednjeročnem načrtu razvoja družbenih dejavnosti

Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti Kamnik je na svoji seji 9. novembra letos razpravljala o srednjeročnem načrtu razvoja občine Kamnik. Razprava je bila obširna in temeljita. Ugotovljeno je bilo, da so v načrtu podatki, ki kažejo na resno zaostajanje na področju družbenih dejavnosti v primerjavi s potrebami in možnostmi naše skupnosti. To smo ugotavljali že več let nazaj. V preteklosti smo namreč vlagali vse premalo sredstev za izgradnjo predšolskih ustanov in šol. V zadnjih letih so bila vložena precejšnja sredstva in uspehi so tudi že vidni. Tudi s tem še vedno nismo mogli odpraviti večletnega zaostanka na tem področju. Prav zaradi tega je projekcija investicij v otroško varstvo in šolstvo izredno obsežna in je odsev resničnih potreb naše občine. Izvršni odbor je menil, da te projekcije v naslednjih treh letih, kolikor ostane še do konca petletnega obdobja, za katerega je izdelan srednje-

Hkrati pa bo mogoče organizirati varstvo tudi v Mostah in Stranjah.

2. Malo šolo bomo mogli razvijati samo v okviru sedanjega minimalnega programa za vse šolske novince. Za razširitev male šole ni ne kadrovskih in ne prostorskih možnosti.

3. Do leta 1975 je možno razviti podaljšano bivanje samo na šolah v Mostah in Stranjah. V Kamniku pa bo mogoče v naslednjih treh letih organizirati dnevno varstvo šolskih otrok samo v dijaškem domu. Na obeh kamniških šolah je namreč pouk v dveh izmenah in tako ni mogoče dobiti potrebnih prostorov za to dejavnost.

4. Prehrana šolskih otrok je izredno pomembna za delo in razvoj otrok in bo zato v prihodnjih treh letih treba zagotoviti šolske malice za vse otroke. Ne bo pa mogoče organizirati popolne prehrane otrok v šoli.

Investicije v šolstvu

Glede programa investicij v šolstvu so bila izoblikovana naslednja mnenja:

1. Prednost pri izgradnji šol je treba dati izgradnji srednješolskega centra v Kamniku. Že v lanskem letu je republiški izvršni svet začel veliko akcijo za razširjanje možnosti šolanja mladine v srednjih šolah. Do leta 1985 je predvideno, da bi morali vključiti v srednje šole 80 % mladine, ki uspešno konča osnovno šolo. S srednješolskim centrom v Kamniku bi se ustvarile velike možnosti za šolanje mladine iz Kamnika in Domžal. V okviru centra bi bilo

treba razvijati poleg gimnazijske smeri izobraževanja tudi ekonomsko in administrativno smer in po potrebi tudi druge vrste izobraževanja, zlasti izobraževanje odraslih, saj so potrebe na tem področju izredno velike. Pri izgradnji tega centra lahko računamo na pomoč tudi republiške izobraževalne skupnosti.

2. Izgradnja telovadnice in igrišča pri osnovni šoli Frana Albrehta je tudi izredno pomembna, in ji bo treba zato dati prednost takoj po izgradnji šolskega centra.

3. Adaptacija podružnične šole v Tuhinju je v investicijskem načrtu temeljne izobraže-

valne skupnosti, in bo končana v letu 1973.

4. Adaptacija podružnične šole na Vranji peči bo končana še v letu 1972.

5. Adaptacija podružnične šole Šmartno v Tuhinju čaka že več let, in jo je treba uvrstiti med tiste investicije, ki jih je treba najprej opraviti.

6. Napeljava centralnega ogrevanja v šoli Moste.

7. Izgradnja igrišča pri osnovni šoli Stranje.

8. Dograditev osemletke na Duplici.

9. Gradnja posebne osnovne šole naj bi bila vključena v naslednje petletno obdobje. Takoj pa bi bilo treba določiti loka-

cijo za to šolo in odkupiti potrebno zemljišče.

Izvršni odbor meni, da je taka razvrstitev investicijskih vlaganj sprejemljivejša glede na dejanske potrebe družbenih dejavnosti. V dosedanjih razpravah o srednjeročnem načrtu je bilo dosti predlogov takih, ki so v skladu s predlogom izvršnega odbora. Tudi zaključki aktiva zveze komunistov prosvetnih delavcev se v bistvu ne razlikujejo od predlogov, ki jih je sprejel izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti. Zato upamo, da bo občinska skupščina pri sprejemanju srednjeročnega načrta upoštevala tudi te pripombe.

Živahna razprava o cestah

Verjetno je o malokateri zadevi na sejah občinske skupščine razprava tako živahna kot takrat, kadar teče beseda o cestah. Tako je bilo tudi takrat, ko je občinska skupščina obravnavala razvrstitev cest in ulic v tri kategorije.

Prva kategorija pomeni ceste, ki so pomembne za vso občino in jih vzdržuje komunalno podjetje. Za vzdrževanje druge skupine cest dobe krajevne skupnosti dotacijo iz občinskega

proračuna. Tretjo kategorijo pa vzdržujejo krajevne skupnosti na podlagi lastnih zbranih sredstev.

Svet za gradbene in komunalne zadeve je predlog pripravil že meseca avgusta. S strani strokovnih služb in odbornikov na seji pa je bilo danih devet novih predlogov glede razvrstitve cest.

O teh predlogih bo ponovno razpravljala svet za gradbene in komunalne zadeve in določen predlog dal na eno prihodnjih

sej skupščine. Več o razvrstitvi posameznih cest bomo poročali, ko bo skupščina sprejela določen predlog.

čali, ko bo skupščina sprejela določen predlog.

KULTURNI KOLEDAR ZA MESEC NOVEMBER IN DECEMBER 1972

PETEK, 17. novembra 1972: Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane - Josip Jurčič - Karel Pogorelec: SOSEDOV SIN - ljudska igra. Predstava bo ob 15.30 samo za osnovne šole ob dnevu šole.

PETEK, 1. decembra 1972: Mestno gledališče ljubljansko - Alan Ayckbourn: „LJUBEZEN DRUGE POLOVICE“, bulvarna komedija. Predstava bo ob 19.30.

PETEK, 8. decembra 1972: Šentjakobsko gledališče - Fran Levstik - Bratko Kreft: „TUGOMER“, tragedija. Predstava bo ob 15.30 za osnovne šole in ob 18. uri za gledališki abonma Popoldanski.

PETEK, 22. decembra 1972: Mestno gledališče ljubljansko - Andrej Hieng: „LAŽNA IVANA“, romantična komedija. Predstava bo ob 16.30 za popoldanski abonma in ob 20. uri za večerni abonma.

ročni načrt, ne bo mogoče v celoti izpolniti. Zato je predlagal spremembo projekcije. Sprememba načrta je potrebna tudi zato, ker investicije na tem področju niso v celoti razvrščene tako, da bi resnično odražale dejanske potrebe. Izvršni odbor predlaga, da bi bilo investiranje programirano takole:

Otroško varstvo

1. Ker je polovica časa, ki je planiran, že za nami, bo mogoče s predvidenimi sredstvi v naši občini zgraditi le eno varstveno ustanovo, in to na Trškem polju s kapaciteto do 150 otrok.

KAMNIŠKA NAVEZA KUKOVEC-DIMEC v Skuti. Več o vzponih AO Kamnik berite na 12. strani

industrija
pohištva

STOL
kamnik

Kulturna skupnost Kamnik objavlja

Repertoar za gledališki abonma v sezoni 1972 — 73

PETEK — POPOLDANSKI

Slovensko izvirno delo:

Andrej Hieng: „LAŽNA IVANA“, romantična komedija, krstna uprizoritev. Režija: Dušan Jovanović. Uprizoritev: Mestno gledališče ljubljansko.

Delo iz svetovne dramske književnosti: Thomas Wolfe - Ketti Frings: „OZRI SE PROTI DOMU, ANGEL“, drama po istoimenskem romanu. Poslovenitev: Mira Miheličeva. Režija: Igor Pretnar. Uprizoritev: Mestno gledališče ljubljansko.

Bernard Shaw: „PYGMALION“, komedija. Uprizoritev: „Drama“ Slovensko narodno gledališče Ljubljana.

Ruzante: „VDOVA IZ ANCONE“, renesančna komedija. Uprizoritev: „Drama“ Slovensko narodno gledališče Ljubljana.

Fran Levstik - Bratko Kreft: „TUGOMER“, tragedija. Uprizoritev: Šentjakobsko gledališče Ljubljana.

Pirandello: „LE POMISLI ĐAKOMINO“, komedija. Uprizoritev: Stalno Slovensko gledališče Trst

PETEK — VEČERNI

Uprizoritev: Mestno gledališče ljubljansko. Slovenski izvirni deli: Andrej Hieng: „LAŽNA IVANA“, romantična komedija. Režija: Dušan Jovanović.

Dušan Jovanović: „ŽIVLJENJE PODEŽELSKIH PLEJBOJEV PO II. SVETOVNI VOJNI“ ali „TUJE HOČEMO - SVOJEGA NE DAMO“, komedija. Režija: Zvone Šedlbauer, glasba: Dečo Žgur.

Dela iz svetovne dramske književnosti:

Thomas Wolfe - Ketti Frings: „OZRI SE PROTI DOMU, ANGEL“, drama po istoimenskem romanu. Poslovenitev: Mira Miheličeva. Režija: Igor Pretnar.

Odon von Horwath: „PRIPOVEDKE IZ DUNAJSKEGA GOZDA“, ljudska igra. Poslovenitev: Borut Trekman. Režija: Žarko Petan. Glasba: Johann Strauss.

Alan Ayckbourn: „LJUBEZEN DRUGE POLOVICE“, bulvarna komedija. Poslovenitev: Dušan Tomše. Režija: Mile Korun.

Georges Feydeau: „BOLHA V UŠESU“, vodviljska komedija. Poslovenitev: Bruno Hartman, režija: Žarko Petan.

Uprizoritev: Stalno Slovensko gledališče Trst. Pirandello: „LE POMISLI ĐAKOMINO“, komedija.

Občinska skupščina o delu glasbene šole

Na zadnji seji so odborniki občinske skupščine razpravljali o delu kamniške glasbene šole, ki jo leto dni uspešno vodi Stane Habe, kot vršilec dolžnosti ravnatelja. V poročilu je bilo poudarjeno, da je bila dejavnost glasbene šole v kamniški občini vseskozi ocenjena za zelo pomembno ustanovo pri razvijanju glasbene kulture in pri vzgoji naše mladine. Ves čas delovanja šole je imela veliko razumevanje občinska skupščina in temeljna izobraževalna skupnost.

Šola nudi in organizira glasbeni pouk klavirja, violine, harmonike, kitare, pihala in trobila, predšolsko glasbeno vzgojo, razvija in organizira pa tudi razne orkestralne skupine v šoli, veliko truda pa tudi vložiti v izvenšolsko dejavnost.

KAMNIŠKA GLASBENA ŠOLA BO V KRATKEM PRAZNOVALA DVAJSETLETNICO OBSTOJA. V TEH LETIH JE USPOSOBILA MNOGO NAŠEGA GLASBENEGA NARAŠČAJA

Glasbena šola je do leta 1971 dala velik poudarek kvaliteti, predvsem individualnemu pouku, gojila pa je tudi instrumentalne skupine, predvsem v šoli, manj pa se je zanimala za skupine bodisi vokalne ali instrumentalne, izven šole. V tem letu pa je pri vodstvu oz. upravi šole prišlo do posameznih nesoglasij, zato je ravnatelj prof. Srdjan Ribarović dal na svoje delovno mesto odpoved. Hkrati sta odpovedali delovno razmerje profesorici za klavir Jarmila Cipci in Nada Jurjevec. Delovno mesto ravnatelja je bilo razpisano, ker pa v določenem roku ni bilo zadovoljivega kandidata, je SO Kamnik imenovala za vršilca dolžnosti ravnatelja tovariša Staneta Habeta. Za stalno so nastavili za klavir prof. Lidijo Pfeifer in dve honorarni moči, prof. Martina Bohte in prof. Vinka Flisa. V letošnjem letu pa je prevzela klavir tovarišica prof. Martina Bohte iz Kamnika za stalno delovno mesto. Trobila in pihala poučuje tovariš Anton Mehle, ki je obenem vodja pihalne godbe.

Po strokovni plati si je vodstvo šole postavilo več nalog:

1. Za eno izmed velikih nalog si je postavilo, da bo zopet spr-

vilo k življenju godbo, za katero ima že nove instrumente, ki jih je kupila temeljna izobraževalna skupnost.

Težko delo je, da vzgoji nov red pihalcev in trobilcev, ki naj bi bili nasledniki tradicionalne godbe v Kamniku. To nalogo je šola že delno v enem letu izpolnila, saj so sistematično že eno leto vadili ter se tudi z uspehom predstavili občinstvu ob zaključnem nastopu glasbene šole. Nastopili pa so tudi z uspehom na zboru gorenjskih aktivistov v Tuhinju. Še in še truda bo treba vložiti v to skupino, da bodo lahko stopili pred javnost na ulico. S prizadevnostjo, tako s strani vodstva šole, kakor vodje godbe tovariša Antona Mehleta in ostalih predavateljev ter ob moralni pomoči družbenopolitičnih organizacij, bodo lahko to nalogo v celoti izpolnili.

2. Šola skuša najti tudi svoje mesto v prešolski glasbeni vzgoji, da že v najnežnejših letih vzbudi otroku veselje do otroških pesmi.

V letošnjem letu so veliko ur posvetili tudi godalnemu orkestru. Imeli so stalne skupne vaje in tudi ob raznih prilikah uspešno nastopali.

Velik napredek smo dosegli pri godalcih s tem, da so vse tiste, ki so se že pred leti učili na glasbeni šoli, pritegnili k sodelovanju simfoničnega orkestra Kamnik - Domžale.

Čprav šola s svojim delom zajema širše družbeno področje, pri tem ne trpi kvaliteta pouka. Veliko skrb je šola posvetila učencem tudi pri vpisu, tako da jih usmerja na tiste instrumente, ki bodo v kasnejših letih družbeno koristnejši, kajti učenci godal bodo v kasnejših letih lahko sodelovali v godalnem in simfoničnem orkestru, pihanci in trobilci pa se bodo vključili v pihalno godbo. Ostale pa skuša šola vzgojiti v dobre poslušalce ali amaterje, reproduktivce pri raznih vokalnih in instrumentalnih skupinah v naših društvih.

V letošnjem letu pa si je šola postavila predvsem te naloge: dvigniti kvaliteto pouka, pravilno nagraditi člane kolektiva po njihovem delu, urediti šolo kar najbolj funkcionalno in utrditi delo godbe ter simfoničnega orkestra.

Pobratenje Kamnika in Travnika

Travnik. To ni le rojstni kraj nobelovega nagrajenca Ive Andriča, ki slavi letos 80-letnico življenja. To je tudi mesto, s katerim je naša občina in njeni prebivalci navezali prijateljske stike, to je mesto in kraj resničnih prijateljev, ljudi, ki jim besedici bratstvo in enotnost vejeta iz vsakega stavka. Zares je prijetno imeti takšne prijatelje, prijatelje iz srca, ki te kljub temu, da te srečajo prvič, sprejmejo enkratno, s pozornostjo...

Dolgoletno sodelovanje naše občine s travniško občino, ki so ga pred leti začeli sindikalni delavci v okviru Karavane delavske solidarnosti in kamor so se vključili tudi člani našega avtomoto društva, je končno dobilo

uradno potrditev res dobrega in prijetnega sodelovanja. To potrditev kaže predvsem podpis listine pobratenja, ki jo je na slovesnosti sredi oktobra (ob 28-letnici osvoboditve mesta) v imenu kamniške občinske skupščine podpisal predsednik Vin-ko Gobec.

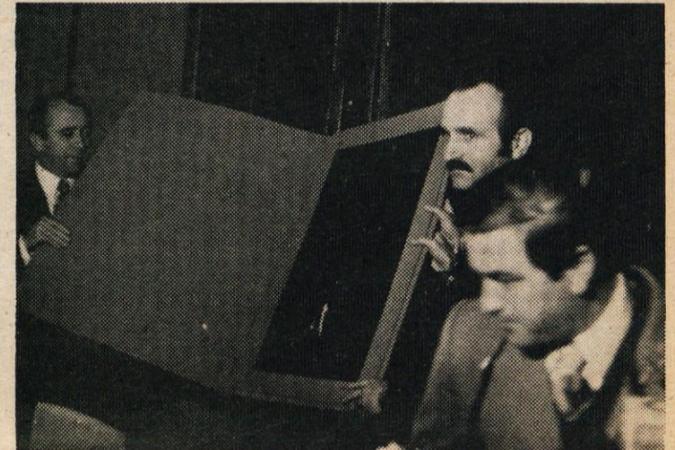
Odborniki naše skupščine smo bili tokrat gostje travniške občinske skupščine. Ob njihovem občinskem prazniku pa so povabili medse tudi predstavnike občin Višegrad in Kruševac.

S petka na soboto ponoči so nas predstavniki avto-moto društva pričakali nekaj kilometrov pred mestom okoli ene ure zjutraj. Kljub utrujenosti od vožnje so nam pripravili enkra-

ten sprejem, glasbeniki v restavraciji so zaigrali slovensko pesem. Naslednje jutro pa je bila v domu JLA slovesna seja občinske skupščine ob počastitvi 28-letnice osvoboditve mesta,

ustavi nasilja nad njim. Predsedniku Titu pa so poslali pozdravno pismo.

Zatem pa so v parku pred domom JLA, ki se odslej imenuje Park bratstva in enotnosti,

TRAVNIŠKI ŽUPAN IZROČA SVOJEMU KAMNIŠKEMU KOLEGU BAKRENO SPOMINSKO LISTINO O POBRATENJU OBEH OBČIN

ki smo se je udeležili tudi mi. Slovesno okrašen dvorana je dajala čudovit vtis; nad odrom je visel na steklu narisano jugoslovanski grb, na obeh straneh pa grbi Kamnika, Travnika, Višegrada in Kruševca, grbi mest, s katerimi občani Travnika že vrsto let tesno sodelujejo.

Po slavnostnih govorih o pomenu praznovanja so prebrali tudi povelje pobratenja mesta Travnika s Kamnikom, Višegradom in Kruševcem. V njem je zapisano, da ga predsedniki občin podpisujejo za boljše gospodarsko, kulturno, družbenopolitično sodelovanje, na osnovi dosedanjega uspešnega sodelovanja. Povelje, v bakru odtisnjene črke sredi mesta, je vsem trem predsednikom občin, s katerimi so se pobratili, predal predsednik travniške občinske skupščine.

Ko je povelje pobratenja prejel naš predsednik Vinko Gobec, je potrdil prepričanje, da bo dosedanje sodelovanje našlo še globlje tudi na področjih, kjer ga do sedaj ni bilo čutiti, še posebej pa je ob tem poudaril zaskrbljenost ob zadnjih dogodkih, ki so se dogajali na Koroškem. V znak zahvale pa je predsedniku občine podprl zastavo Kamnika. S tega srečanja pa so slovenski skupščini poslali tudi protestno brzojavko, v kateri so zahtevali, da se slovenski manjšini na Koroškem zagotovi pravice po državni pogodbi in

predsedniki vseh štirih občinskih skupščin zasadili spominska drevesca.

Zvečer pa so nas ponovno sprejeli v domu JLA, kjer so nam pripravili prijeten zabavni večer, v katerem so z značilnimi domačimi pesmimi in plesi sodelovale skupine ter pevci in plesalci iz okoliških krajev. To ni navaden večer, so poudarili takoj ob sprejemu, to je „bratimsko večer“.

V nedeljo dopoldne pa smo bili gostje precej velike vasi Guča gora nad Travnikom, kjer so slavili pomemben dosežek. Slovesno so odprli asfaltno cesto in novo osnovno šolo. Kolona avtomobilov se je vila po sorazmerno ozki ulici proti vasi, ko so nenadoma vaščani ustavili vso kolono, v avtobus pa so prišle domačinke in nam ponudile njihov značilen kruh in žganje. Takoj so nas opozorili, da ponudene ne smeš odkloniti...

Presenečeni smo bili nad domačnostjo, sproščenostjo in dobrovoljnostjo ljudi, ki so nas sprejeli na Guči gori. Skoraj pri vsaki hiši so pripravili „zasedo“ s kruhom, pogačami, žganjem... Po uradni otvoritvi šole pa smo bili mi prvi gostje, ki smo si jo ogledali ter v znak zahvale in gostoljubja domačinov, ki so želeli, da ostanemo pri njih kar najdalj časa, prispevali učencem te nove šole skromno darilo.

-ts

Lesena plastika in rezbarstvo

Običajne muzejske razstave so navadno rezultat dolgega študijskega dela ob vnaprej določeni temi, zbiranja podatkov in materiala na terenu, skrbne priprave in restavriranja razstavljenih predmetov itd.

Ob rednem muzejskem delu pa se zbira v vseh muzejih tudi precej ma-

pred nadaljnjim propadanjem, iz katerega smo jih ponekod rešili, zato seveda ne kažejo vse svoje lepote, a vseeno dovolj zgovorno govore o naši bogati kulturni dediščini.

Kot prvi poskus take depojske razstave muzeja Kamnik smo si izbrali iz naših zbirk leseno plastiko in

Drugi del razstave prikazuje ljudske rezbarske umetnine, kjer posebno izstopajo dela domačina, mlinarja po poklicu, Slanovčevega Jožeta iz Nasovč, ki je ustvarjal pred prvo svetovno vojno. Rezljal je kot popoln samouk, dolgo, potrpežljivo in vztrajno ter tako ustvaril galerijo likov in plastik nabožne in tudi žanrske vsebine. Razstavljeni dela - majhni leseni oltarčki, so zgrajena kot miniaturni gledališki odri, ki so okrašeni z bogato, skoraj fantastično ornamentiko, vanje pa je postavljen številni ansambel figur, ki so po svojih izrazih pretirano resne in toge, a zelo zgovorno pričajo o živi rezbarski tradiciji in izpovedi preprostih samoukov.

Drugi poklicni ljudski rezbarji, ki so sicer anonimni, so ustvarjali po svojih zmognostih enako kvalitetna in z ljudskim občutkom za lepoto prežeta dela. To so male mojstrovine od znamenj, figuralnih svečnikov pa do realističnih upodobitev kmečkega človeka v delovni ali praznični noši.

Tretji del rezbarskih dosežkov, ki so spravljani v naših depojih, pa predstavljajo lepota dopolnila povsem funkcionalnih predmetov za vsakodnevno uporabo. Z bolj ali manj večjo roko so krasili polpolicni rezbarji ali preprosti ljudje sami vratna krila, opremo, kolovrate, jarme, lesene posode (nečke) in modele za kruhke, maslo in sir.

Pri tej, kot pri mnogih drugih razstavah, se moramo zahvaliti za sode-

lovanje in pomoč Zavodu za spomeniško varstvo v Kranju, s katerim stalno sodelujemo na terenu kot pri prezentacijah naše kulturne dediščine.

Čprav je v Kamniku dovolj „ljubitelj“ umetnosti in starin, kot je bilo že zgoraj omenjeno, in čprav velja Kamnik za mesto z bogato kulturno tradicijo, pa se nam vseeno zdi, da je marsikomu odveč stopiti nekaj korakov v hrib do Zapric, da bi si tam ogledal strokovno pripravljene razstave iz likovnega, etnografskega ali kulturno-zgodovinskega področja. Kljub dobri obveščeni (radio, časopisi, plakati) doživljajo razstave čedalje slabši obisk, tako da nam nekateri verjetno očitajo, da jih pripravljamo sami sebi in našim poklicnim kolegom. V enem mesecu, kolikor časa je bila npr. odprta izredno zanimiva in poučna rastava pod naslovom Gorenjske narodne noše do konca 19. stoletja, si jo je prišlo ogledat vsega skupaj le 190 obiskovalcev. In vsi po vrsti so se ob razstavljenem gradivu izražali zelo pohvalno in izražali željo po večjem številu podobnih razstav. In prav Kamnik bi bil rad s svojo tradicionalno prireditvijo, dnevom narodnih noš, vzor očuvanja in poznavanja naše kulturne preteklosti.

Zelimo si, da bi morda tudi omenjena problematika, ki se kaže ob „depojskih razstavah“, poizkusila zbuditi Kamničane iz kulturnega spanja.

MAJDA FISTER

NOVA IMENOVANJA

Za novega ravnatelja otroškega vrtca Antona Medveda je občinska skupščina imenovala ANTONA MIHELJA.

Za ravnatelja dijaškega doma je bila ponovno imenovana MALA DRČAR.

Skupščina je sklepala s sklepom delavskega sveta Komunalnega podjetja, ki je za direktorja imenoval FRANCA ZORETA.

MAVRICIJ KOTNIK iz Duplice je bil izvoljen za člana skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje v Ljubljani.

V odbor za gradnjo doma upokojevcev v Kamniku je bil s strani skupščine imenovan VLADO HVALIČ.

Z RAZSTAVE „LESENA PLASTIKA IN REZBARSTVO V KAMNIŠKEM MUZEJU“

teriala, ki je pristopen predvsem strokovnjakom, ker ni niti primerno restavriran, temveč je le zaščiteno, in ki ne predstavlja zaključenih celot, ki bi omogočile studiozno pripravljene razstave. Ves ta material je sicer skrbno spravljen v muzejskih depojih, kjer čaka bodisi dopolnitve, bodisi dolgotrajnega natančnega in dokaj dragega restavratorskega postopka.

Ker so depojski prostori urejeni lahko le tako, da sme in more vanje vstopiti le strokovnjak, smo se odločili, da iz bogatega kalidioskopa drugače mrtvo ležečega umetniškega bogastva muzeja Kamnik izluščimo del in ga prikažemo občanom. Prikazani eksponati so le zaščiteni

rezbarske izdelke. Eksponati so urejeni v nekako tri skupine. Največji del obsega zelo kvalitetna plastika od gotike pa do poznega baroka. Del teh kipov izvira iz odkupljene Sadnikarjeve zbirke, del pa je bil odkupljen v času obstoja muzeja po vsem njegovem terenu - vse od Bistriške doline, Tuhinjske doline, Moravske doline, okolice Komende, Kamnika itd.

Ce ne bi imel prav naš predel tako „vnetih“ zasebnih zbiralcev plastik, ki si polnijo z njimi svoje domove in vikende in jih s tem dobesedno krajejo javnosti ter jim prek meje zvišujejo cene, bi bile naše zbirke, ki so last vseh, nepri- merno bolj bogate.

ZDRUŽITEV DELAVSKEGA IN KMEČKEGA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Kmetje in delavci enake pravice

Ko boste brali današnje številko Občana, bodo že znani rezultati referenduma o združitvi delavskega in kmečkega zdravstvenega varstva, ki je bil 19. in 20. novembra. Kljub temu je prav, da v kratkih obrisih opišemo razloge, ki so narekovali tako združitve in posledice te združitve.

Kmečkih zavarovancev je vsako leto manj. V preteklem desetletju se je zmanjšalo število kmečkih zavarovancev za 32 odstotkov in kar za 40 odstotkov se je zmanjšalo število zavarovanih kmečkih oseb. V tem obdobju pa je kar za 34 odstotkov več nosilcev delavskega zavarovanja, medtem ko se je število zavarovanih delavskih oseb povečalo za 31 odstotkov.

Številke so suhoparne, vendar zgovorne. Kmetov je čedalje manj, a še bolj občutno se manjša kmečki podmladek. Delavcev je čedalje več, medtem ko njihov podmladek narašča nekoliko počasneje – kljub očitnemu prilivu mladih ljudi s podeželja.

Ljudje v industrializirani okolju so torej ubrali poleg nasploh boljšega zdravstvenega varstva še pota v preudarniške načrtovanje družine. Kmečko prebivalstvo si tega skoraj ne more privoščiti. V prazno izzvenijo vse napovedi, da bomo kmetijstvo posodobili, mu omogočili večjo proizvodnost in zajamčili gospodarski razcvet, če bodo na podeželju ostali samo ostareli ljudje. Za mlade pa ne bo zadostovalo, če bodo imeli samo sodobno kmetijsko mehanizacijo, če bodo začeli uvajati sodobne metode obdelovanja, če se bodo lahko vključili enakovredno v tržno blagovno menjavo. Če bodo hoteli doseči vse to, bodo morali biti zdravi. Industrializirano kmetijstvo potrebuje prav tako zdravega kmečkega delavca, kakor ga potrebuje industrija nasploh, zato mora imeti kmet enake pravice in možnosti do zdravstvenega varstva, kakor jih ima delavec. Navsezadnje: brez kmeta tudi industrija ne bo mogla živeti!

Za enakost smo včasih žrtvovali življenja, danes pa jo zelo pogosto preračunavamo z dinarji. Pri vsem tem pa je dejstvo, da se pri osebni potrošnji delavcev njihov večji prispevek sploh ne bo bistveno povečal.

Za izenačitev pravic kmečkega zdravstvenega varstva s pravicami delavskega zdravstvenega varstva bo potrebnih dodatnih 15.130.000 dinarjev. Ta znesek bi potrebovali v letu 1972 za predvideno povečanje stroškov za zdravstveno varstvo, če bi bili obe skupnosti združeni v eno.

Dodatna obremenitev kmečkih zavarovancev se bo od zdajšnje povečala le za 12 %, kar je v denarju 9,68 dinarjev na mesec ali 116,15 dinarjev letno. Prispevek od bruto osebnega dohodka za zdravstveno zavarovanje delavcev bo le za 0,17 % večji kakor doslej, kar je v povprečju 3,40 dinarjev mesečno na zaposlenega delavca. Prispevek družbenopolitične

skupnosti se bo povečal v sorazmerju s povečanim obsegom zdravstvenega varstva, ki ga pridobijo kmetje z izenačenjem pravic.

Tako naj bo za 1973. leto. Za naslednja leta pa naj se bremena delijo po kategorijah z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi med samimi zavarovanci znotraj družbene skupnosti.

Družbenopolitične skupnosti, to je občine, pa bi prispevale v enakem sorazmerju, kot prispevajo sedaj glede na sedanji obseg zdravstvenega varstva, kar bi znašalo 1,63 milijona dinarjev.

Prispevki, najsi jih tehtamo tako ali drugače, so v primerjavi s koristjo, ki jo bomo imeli vsi – delavci, kmetje in osebe s samostojnimi poklici – kakor kapljica v reko. Ta reka pa bo tok, ki bo prinašal novo zdravje.

Solidarnost prinaša skupne koristi, kar pomeni, da lahko ne-sebično pomaga le tistemu, ki sam ne zmore enakih bremen. Nova skupnost, združen tok, ki bo prinašal novo zdravje, bo omogočil kmetu vse tiste pravice do zdravstvenega varstva, kakor jih uživa danes delavec.

Povečale se bodo možnosti za ambulantno in specialistično zdravljenje, saj kmet ne bo več plačeval 25 odstotkov stroškov za storitev sam, temveč le 5 dinarjev za vsak prvi pregled pri specialistu tako kot delavec. Tudi za obisk zdravstvenega delavca na domu ne bo več plačeval 25 odstotkov stroškov, temveč le 10 dinarjev, tako kot delavec.

Tudi za zdravljenje v bolnišnicah kmetje ne bi več plačevali 10 odstotkov za zdravljenje v prvih tridesetih dneh, kakor so morali plačevati doslej. S tem se sicer delo v bolnišnicah ne bo bistveno povečalo, saj so zmogljivosti bolnišnic omejene, pač pa bi prihajali kmetje na zdravljenje v zgodnjem obdobju obolelosti, kar bi znatno skrajšalo čas zdravljenja v bolnišnicah in zato zdravljenje tudi pocenilo.

Za zdravila, pomožni in sanitetni material ob prevzemu v lekarnah ne bi poslej plačevali 50 odstotkov vrednosti, temveč bi prispevali le po 4 dinarje za zdravilo, tako kot delavci.

Pridobili bi si pravico do zdravljenja v naravnih zdraviliščih, izenačeni bi bili z zavarovanci delavskega zavarovanja pri zobni negi in protetiki, pri ortopedskih pripomočkih, prevoznih z reševalnimi avtomobili in povrnjene bi dobili potne stroške in dnevnice. Sklad bi jim kril tudi 50 odstotkov stroškov pri neobveznih cepljenjih.

S.

V DESETIH MESECIH LETOŠNJEGA LETA 10 ŽRTEV NAŠIH CEST

Skoraj polovico otrok

V naši občini bodo zaposleni v prihodnje prispevali 6 % od svojih bruto osebnih dohodkov za stanovanjsko gradnjo (sedaj je bil tu delež 4 %), od tega bodo delovne organizacije obdržale 3,5 % (0,5 % bo treba vezati v banki), 2,5 % pa bo znašal delež občinskemu solidarnostnemu stanovanjskemu skladu. Tak je bil sklep občinske skupščine, ki ga je sprejela na osnovi širših posvetov z delovnimi organizacijami. Samoupravni sporazum o izločanju in usmerjanju sredstev bo podpisan 27. novembra.

S solidarnim skladom bo upravljala 35-članska skupščina, v kateri bo 17 članov iz industrije, 2 iz gradbeništva, 1 iz trgovine, 4 iz komunalne, obrtne in družbene dejavnosti, 3 člani iz občinske skupščine in interesnih skupnosti, 4 člani iz krajevnih skupnosti ter po en član iz občinskih vodstev SZDL, sindikata, zveze borcev in upokojencev.

PREVELIKA HITROST IN NEPREVIDNOST JE BOTROVALA SMRTNI NESREČI, KATERE ŽRTEV JE BIL 22-LETNI EDO KROPIVŠEK IZ VRHPOLA. OVINEK NA CESTI KAMNIK-STAHOVICA OB OBZIDJU PODJETJA KAMNIK JE OZNAČEN Z NOVO ČRNO TOČKO

Občinska skupščina bo še letos sprejela ostale predpise s področja stanovanjskega gospo-

darstva. Sklenili so tudi naročiti izdelavo programa razvoja stano-

vanjskega gospodarstva pri institutu za regionalno ekonomiko v Ljubljani.

V kratkem samoupravni sporazum o stanovanjski izgradnji

Čeprav še ni konec leta, smo se odločili, da na kratko pregledamo statistiko letošnjih prometnih nesreč, ki so se zgodile na cestah v naši občini. Zato smo se obrnili na postajo milice v Kamniku, kjer nam je komandir Peter Kejžar rad posredoval zelene podatke.

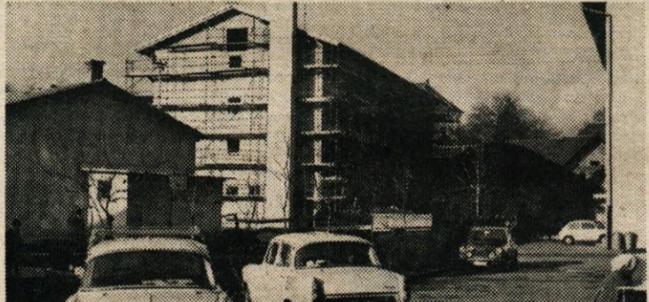
Povedal je, da se je do 7. novembra v naši občini zgodilo 29 težjih prometnih nesreč, v katerih je kar 10 oseb izgubilo življenje, več oseb pa je bilo teže ali laže poškodovanih; da o materialni škodi ne govorimo. Zaskrbljujoče pa je, da so med umrli kar štirje otroci. Kaj je vzrok temu? Poleg neprimerne vožnje je vzrok tudi neprevidnost otrok in morda tudi slaba prometna vzgoja šolarjev, saj so bili otroci stari od 7. do 14. leta. V največ primerih so se nesreče primerile zaradi neprimerne vožnje in hitrosti.

Večina nesreč se je zgodila na odseku ceste ob obzidju podjetja Kamnik v smeri proti Stahovici. Najbolj sta nevarna ovinka, levi in desni, ob koncu zidu pri jezcu. Čeprav so ob cesti prometni znaki, vozniki vse premalo upoštevajo pogoje za vožnjo. Prevelika hitrost je največkrat botrovala nesrečam. Še po-

sebej bo ta odsek nevaren v zimskem času, ko se zaradi senčne lege cestišče le redkokdaj osuši in je nevarnost poldiše večja.

Postaja milice je dala v obravnavo sodniku za prekrške 370 predlogov za kazenski postopek, to je takšnih, ki jih obravnava občinsko javno tožilstvo.

-ts

NOV STANOVANJSKI BLOK OB LJUBLJANSKI CESTI DOBIVA SVOJO PODOBO

IZ KAMNIŠKE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Nadaljevati začeto delo »občan – krajevna skupnost«

Na zadnji seji sveta krajevnih skupnosti Kamnik, ki jo je vodil predsednik Oskar Gržinič, so govorili o poteku akcije »Občan – krajevna skupnost« pri asfaltiranju ulic. Ugotovili so, da je kljub nekaterim pomanjkljivostim (slaba nadzorna služba, premalo upoštevali mne-

nja občanov pri tehnični izvedbi asfaltiranja itd.) akcija asfaltiranja cest uspela. Velika večina občanov se je odzvala in sodelovala s svojim prispevkom. Bili so tudi nekateri z visokimi dohodki, ki so se izmaknili. Imena teh bi bilo treba javno objaviti.

Tudi sicer poteka uresničevanje programa krajevnih skupnosti po predvidevanjih. Dokončana so dela pri urejanju Parmove ulice, Sadnikarjeve in Petruškove poti, ulic na Trškem polju in Cankarjeva cesta v Mekinjah. Dokončana je tudi gradnja nove železne brvi čez Bistrico pri Svitlu. Točnega obračuna še ni, ker dela še niso v celoti prevzeta.

Svet je razpravljal tudi o makadamski ureditvi ceste Treh talcev. Stroški bi znašali okrog 190.000 dinarjev. Če bodo občani pripravljene sodelovati, se bodo dela začela. Seveda bo treba preje urediti vprašanja lastništva zemljišča ob cesti. V kratkem bodo za to področje sklicali zbor občanov in se pomenili za skupno akcijo.

Predlagali so še, naj bi pri krajevni skupnosti ustvarili sklad za obnovo starega dela mesta.

Krajevna skupnost nujno potrebuje tajnika krajevnih skupnosti, vendar se kljub dvakratni objavi v Kamniškem občanu ni nihče javil.

-lj

Razvoj splošnega ljudskega odpora do leta 1975

Občani občine bodo v naslednjem obdobju še nadalje skrbeli za svoje usposabljanje pri čuvanju neodvisnosti.

Materialni pogoji za delo občinskih partizanskih enot so že sedaj zadovoljivi, vendar bodo potrebna še nadaljnja vlaganja in izpopolnjevanja.

Vlaganja bodo v oborožitve, v usposabljanje ljudi pri civilni zaščiti in samozaščiti.

Gradnja večjih objektov v mestu se bo še nadalje odvijala v skladu z zakonitimi predpisi (ojačanje betonske plošče, gradnja zaklonišča v večjih stavbah itd.).

V tem času bodo odbori splošnega ljudskega odpora v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih povežali svojo aktivnost pri usposabljanju ljudi za splošni ljudski odpor.

Sredstva bodo vlagali zlasti v oborožitev in izobraževanje i. s. v višini približno 2,5 milijonov N. din, kar je v skladu s sedanjimi predvidevanji.

Organizirane bodo vojaške vaje z občinskimi partizanskimi enotami, enotami civilne zaščite, drugimi enotami odbori SLO ter po potrebi z JLA. Številne vaje do sedaj so pokazale izredne uspehe, zlasti zaradi razpoložljivih materialnih sredstev in pripravljenosti občanov.

Povezanost vseh dejavnosti skupščine, družbenopolitičnih organizacij, odborov splošnega ljudskega odpora in občinskih partizanskih enot bo treba še nadalje utrjevati in usklajevati delo posameznih organov.

PRISRČEN SPREJEM KAMNIŠKIH ODBORNIKOV V TRAVNIKU

V spomin na padle ...

Ob Dnevu mrtvih je krajevna organizacija zveze borcev Kamnik pripravila spominsko svečanost ob skupnem grobu žrtev revolucije na Žalah. Član odbora krajevnih organizacij Golob je v svojem govoru obudil spomin na padle, na številne žrtve našega boja za osvoboditev. Nato so pevci LIRE zapeli nekaj žalostink, dijaki gimnazije Rudolfa Maistra pa so sodelovali z zborna recitacijo. Podobne svečanosti so bile tudi v drugih krajih naše občine.

-li

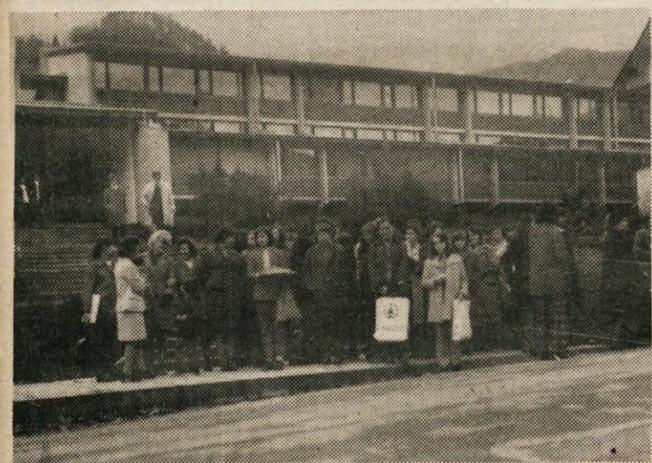
Za prvi november – dan mrtvih so pionirji obiskali grobove padlih partizanov in spomenike NOB. Prižgali so svečke in jih okrasili s cvetjem. Tako so se oddolžili spomenu padlim borcem, ki so dali življenja, da živimo mi in nam je lepše v naši svobodni domovini.

Uspešen start kamniških odbojkarjev v II. zvezni ligi

Kamniški odbojkarji so se kot slovenski prvaki letos uvrstili v drugo zvezno ligo, v kateri tekmuje 12 ekip zahodne skupine. Njihov start je bil zelo uspešen, da ne rečemo presenetljiv. Dosedaj so iz sedmih srečanj nabrali kar 12 točk in so na drugem mestu, za Metalcem iz Siska. Izgubili so samo eno tekmo. Športni strokovnjaki ocenjujejo, da Kamnik izmed vseh slovenskih ligašev največ obeta, ker Kamničane poleg rezultatov odlikuje predvsem dobra vsesplošna pripravljenost in sodobna igra. Tudi zanimanje za odbojko v Kamniku narašča, saj je bilo na zadnjih tekmah tudi po 300 gledalcev.

Kljub pomoči kolektiva Svilanita odbojkarje še vedno tarejo finančne težave, saj so imeli te dni pred srečanjem z Metalcem v Sisku v blagajni le 1000 dinarjev. Pri dodeljevanju sredstev iz občinskega proračuna za prihodnje leto bo treba to upoštevati.

Tretje srečanje pionirjev zgodovinarjev v Cerknem

PIONIRJI ZGODOVINARJI PR. F. D. NOVO OSNOVNO ŠOLO V CERKNEM

Srečanje pionirjev zgodovinarjev je pripravljali odbor pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije, vodila pa občinska Zveza prijateljev mladine Idrija pod pokroviteljstvom tovarne Eta Cerklje ob Gori in pokroviteljskega odbora za gradnjo šole — spomenika NOB v Cerknem.

Ker prav v tem letu praznujejo pionirji 30-letnico pionirske organizacije, si je odbor izbral za temo tretjega srečanja pionirjev v Cerknem „30 let Zveze pionirjev Jugoslavije“. Naloga vseh je bila preučiti delo pionirjev vrstnikov med NOB, po osvoboditvi v obdobju izgradnje domovine ter sedanjo dejavnost pionirjev. Imeli so kar dosti dela, saj so vodili in zapisovali razprave z nekdanjimi

pionirji med NOB, preučevali stare kronike in zapise ter zbirali slikovni material.

Vse občine v Sloveniji so izbrale na svojem področju pionirski odred, katerega pionirji so zbrali največ gradiva. Tako so se udeležili srečanja predstavniki odredov iz 18 občin v Sloveniji. Na to temo so se pripravljali in preučevali 30-letnico PO pionirji naše občine iz osnovne šole Frana Albrehta in osnovne šole Stranje. Odreda obeh šol sta izpolnila določene naloge, zato je občinska komisija poslala po 2 pionirja, zastopnika obeh odredov, na srečanje v Cerklje ob Gori.

Srečanje pionirjev zgodovinarjev v Cerknem je bilo 28. in 29. oktobra. Udeležili so se ga

OBČINSKA SKUPŠČINA PREVZELA POKROVITELJSTVO NAD PRIHODNIM DNEVOM NARODNIH NOŠ

Tako so sklenili odborniki na zadnji seji in predlagali, naj bi v občinskem proračunu za leto 1973 predvideli za ta namen 20.000 dinarjev. Ta prireditev vsekakor veliko prispeva k poživitvi turističnega in kulturnega življenja na Kamniškem. Zato naj bi jo v večji meri podprle tudi gospodarske organizacije, zlasti trgovske in gostinske.

tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij Idrije, predstavniki republiškega odbora ZPM ter tov. Jože Vilfan.

Navzoče sta pozdravila predsednik ZPM Idrije in predsednik skupščine občine Idrija. Podrobno je o dejavnosti na tem področju in o izgradnji nove šole — spomeniku NOB — spregovoril Jože Vilfan, svoje vrstnike je pozdravil še cerkljanski pionir in sledil je kulturni program.

Udeleženci so si ogledali razstavo del posameznih odredov iz vseh prijavljenih občin, nato pa še spomenike NOB v Cerknem. Najprej so odšli do grobnice, kjer je pokopanih 731 partizanov, žrtev nasilja, 39 gari-baldincev in 176 borcev neznanih imen iz raznih držav. Zatem so se pionirji ustavili skoraj pri sleherni hiši v Cerknem, ker so na njih spominske plošče, ki povedo, kaj se je dogajalo v njih med NOB. Plošče so označene z besedami: Sedež partijske šole, sedež okrajnega sodišča, Sedež komande IX. korpusa, Partizanska kuhinja, Partijska šiviljska in čevlarska delavnica, Etapna kuhinja, Partijska kuhinja in prenočišča, Mizarska delavnica, Vojaška kuhinja, sedlarska delavnica itd.

Sredi mesta pa stoji veličasten spomenik NOB. Sledila je razdelitev pionirjev po domovih cerkljanskih pionirjev — gostiteljev. Zvečer je vsem navzočim pripravil Komorni zbor iz Idrije celovečerni koncert v dvorani šole.

Drugi dan so imeli vodje pionirjev in mentorji strokovni posvet. Pionirji so si v tem času ogledali pod vodstvom domačih pedagogov bolnišnico Franjo.

Po kosilu so se vsi pionirji in gostje ponovno zbrali v šoli, kjer so podelili vsem predstavnikom odredov za uspešno delo diplome ter darila: gramofonsko ploščo, idrijske čipke in spominsko knjižico o gradnji šole v Cerknem. Posebno delavni odredi so prejeli še knjižne nagrade. Pionirji so si izmenjali naslove, da si bodo dopisovali, in slovo je bilo kar težko.

Na posvetu so se pripravili že za novo srečanje zgodovinarjev. Saj je ob zaključku predstavnice ZPM iz Tolmina povabila vse na četrto srečanje pionirjev — zgodovinarjev v Tolminu, ki bo aprila z delovnim naslovom: „Le vkup, le vkup, uboga gmajna“, ker bodo prav drugo leto obletnice punitov in kmečkih uporov na Slovenskem.

B. M.

Prvi rezultati so ugodni!

Slučajni popotnik, ki ga pot zanese skozi Tuhinjsko dolino, te dni na travniku ob Nevljici na Potoku začuden opazuje vrtni stolp, kakršne poznamo z naftnih polj. Nedaleč od gostilne pri Čibru so delavci Geološkega zavoda iz Ljubljane pred mesecem dni nastavili debel jeklen sveder in začeli vrtati v zemeljske plasti. Občinska skupščina Kamnik je namreč v letošnjem letu naročila podrobnejše raziskave izvirov tople vode na Vasenem.

Konec oktobra smo obiskali delavce geološkega zavoda, da bi zvedeli, kako poteka delo. Na delovišču je bilo šest delavcev z vodjo skupine Francem Žepičem.

„Vrtati smo začeli 5. oktobra, delamo pa v treh izmenah,“ nam je povedal skupinovodja.

„Sedaj smo napravili pet vrtin, tale, ki jo sedaj vrtamo, je šesta. V dveh vrtinah smo doslej namerili temperaturo vode 28 stopinj Celzija, količina pa je okrog 1,5 do 2 litra na sekundo.“

„Kako globoke pa so vrtine?“

„V prvi fazi smo šli do 40 m. Pri kaptažni oz. eksploatacijski vrtini bomo šli do 300 m globoke,“ je pojasnil Žepič.

Iz cevi, ki jih zabijejo v zemljo, so znova potegnili vzorec in ga položili v poseben zaboj. Te „zamaške“ skladajo drugega za drugim in označijo z globino, od koder so jih potegnili. Temno rjave naplavine so preko sivega laporja prešle na apnenec.

„Kaj pa, imate že kakšne podatke o kvaliteti vode, nas je zanimalo?“

„Te raziskave potekajo v laboratorijih in jih zaenkrat še ne poznamo.“

„Morda veste, koliko časa bo potrebno še raziskovati, da boste dobili pravo podobo tega terena in njegovih sestavin?“

„Če nam vreme ne bo preveč nagajalo, bomo lahko delo na terenu končali tja do januarja ali februarja.“

Zaželeli smo tuhinjskim vrtnicem veliko uspeha pri njihovem delu in čimboljše rezultate pri raziskavi.

„Da bi bile vsaj druge Izlake, če že Podčetrtak,“ nam je dejal kmet na bližnjem travniku, „pa smo lahko kar zadovoljni.“

Skoraj „zagvisno“ je ta voda zdravilna, je dejala Pirševa mama s Potoka, ko je prišla mimo z „brento“ na ramenih. „Samo tole vam povem, že pred leti so tu okrog hodili neki tujci s steklenicami in natakali vodo, češ, da take ni daleč naokoli. Pa še nekaj, moji otroci so tu doli delali opeko in z bosimi nogami v mrazu gazili po ilovici. Pa sem jim dejala, to se boste nalezli revmatizma. Ali mislite, da je kateri imel kakšne posledice, kje pa. Tako so zdravi v nogah, da je kaj. Sestra si je zlomila roko in jo imela precej časa negibno. Vzela je petlitsko steklenico tele vode in čez en teden je že mahala z roko. Tamle pri Homanu jo natakajo, nam je še pokazala Terezija Košir in se odpravila proti gozdu po steljco.“

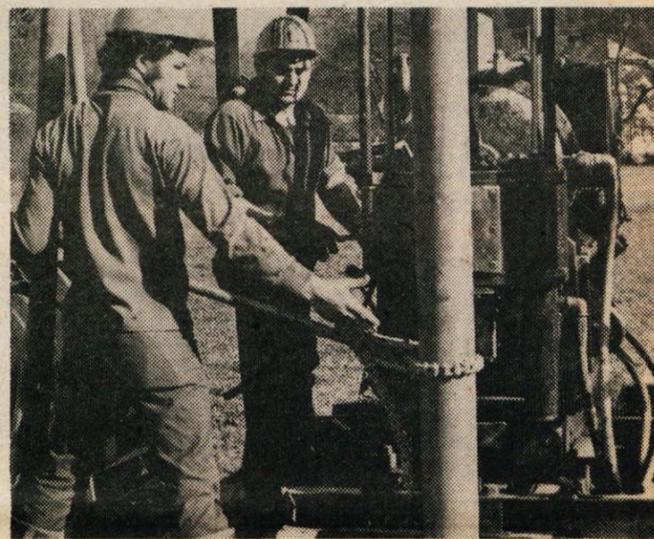
Tako pravijo domačini, njihove ugotovitve pa bodo verjetno kmalu potrdile tudi znanstvene raziskave.

Ob zaključku redakcije današnje številke smo dobili še en podatek, da so na Vasenem v globini 46 m našli na izvir, ki daje kar 16 litrov vode na sekundo pri temperaturi 26 stopinj Celzija. Prvi rezultati so torej ohrabrujoči.

F. S.

NA TRAVNIKU NA VASENEM JE ZRASEL 15 M VISOK VRTALNI STOLP

NEUMORNI VRTALCI SO. POGNALI SVEDER ŽE DO GLOBINE 40 METROV

VZORCE VRTIN SKRBNO ZLAGAJO V POSEBNE ZABOJE IN JIH KASNEJE ANALIZIRAJO V LABORATORIJU

PREPRIČANA SEM, DA JE VODA ZAGOTOVO ZDRAVILNA, JE DEJALA TEREZIJA KOŠIR

Kamniška kronika

POROKE:

Pavel Bukovec iz Kobljak — Lendava, delavec, star 20 let, in Verica Hančič iz Mlake, delavka, stara 17 let;
Anton Hočevar iz Hruševke, kmet, star 22 let, in Bariča Gašparič iz Vrhpolja, delavka, stara 20 let;
Mirko Jagodic iz Možjanc — Kranj, kurjač, star 26 let, in Antonija Korošec iz Raven, kmečka delavka, stara 19 let;
Anton Klemen iz Šmartna v Tuhinju, delavec, star 25 let, in Stefanija Suštar iz Buča, delavka, stara 24 let;
Pavel Letnar iz Suhadol, pečar, star 30 let, in Marija Zupanc iz Šmarce, delavka, stara 21 let;
Miran Matičič iz Postojne, oficir JLA, star 24 let, in Marija Gerkman iz Kamnika, uslužbenka, stara 22 let;
Vincenc Matjan iz Markovega, pleskar, star 25 let, in Antonija Vavlič iz Buča, delavka, stara 23 let;
Franc Osolnik iz Kamnika, natakar, star 22 let, in Veronika Podvršan iz Klanca pri Celju, natakarica, stara 22 let;
Anton Pangeršič iz Markovega, delavec, star 28 let, in Antonija Novak iz Kamnika, delavka, stara 20 let;
Franc Petek iz Podgorja, poklicni gasilec, star 24 let, in Antonija Lukan iz Zduše, delavka, stara 22 let;
Franc Pichler iz Polzele, delavec, star 27 let in Milena Klemenc iz Olševka, tkalski tehnik, stara 22 let;
Jožef Ugovšek iz Dobletine, stavbni mizar, star 32 let, in Frančiška Sušnik iz Studencev, delavka, stara 34 let.

SMRTI:

Ana Baloh iz Črnega vrha, gospodinja, stara 76 let;
Melhior Drolec iz Vrhnike — Na klancu, delavec, star 43 let;
Vlado Fajdiga iz Ljubljane, osebni upokojenec, star 71 let;
Veronika Golob iz Zg. Stranj, inv. upokojenka, stara 47 let;
Peter Gergorš iz Duplice, kovaški mojster, star 89 let;
Franc Klemenc iz Hriba, kmetovalec, star 69 let;
Janez Koželj iz Motnika, upokojenec, star 79 let;
Janez Maleš iz Podgorja, osebni upokojenec, star 65 let;
Janez Nograšek iz Kamnika, študent, star 21 let;
Ivan Pavlič iz Sp. Palovč, osebni upokojenec, star 66 let;
Franc Pirš iz Malega Hriba, delavec, star 35 let;
Anton Sušnik iz Zage, osebni upokojenec, star 58 let;
Jože Sušnik iz Zg. Tuhinja, upokojenec, star 63 let.

Mladi planinci po poteh II. grupe odredov

V soboto, 4. novembra, je 35 mladih planincev iz Kamnika odšlo po poteh II. grupe odredov.

Od spomenika Rudolfa Maistra so planinci odšli pred spomenik revolucije, kjer so položili venec. O pomenu bojev II. grupe odredov in njihovi poti na Štajersko pred 30 leti je mla-

dim spregovoril prvoborec Mirko Podbevšek-Lado. Poudaril je pomen takih pohodov za ohranjanje izročil našega narodnoosvobodilnega boja. Nato je komisarju čete Ladu Novaku izročil listino o ustanovitvi mladinske planinske čete Kamniškega bataljona, na podlagi sklepa občinske konference Zveze mla-

dine.

Nato je četa mladih planincev odšla na že tradicionalni pohod proti Kamniški Bistrici in naslednji dan čez D 1 na Veliko planino proti Črnicu. S seboj so ponesli vence, ki so jih položili k spomenikom padlih partizanov — planincem v Kamniški Bistrici in na vrhu Črnicu. S.

MLADINSKA PLANINSKA ČETA KAMNIŠKEGA BATALJONA JE KRENILA NA POT, PO KATERI JE PRED 30 LETI HODILA DRUGA GRUPA ODREDOV

TAKI POHODI POMENIJO NADALJEVANJE TRADICIJ NARODNOOSVODILNEGA BOJA, JE MLADIM PLANINCEM PRED SPOMENIKOM REVOLUCIJE V KAMNIKU DEJAL MIRKO PODBEVŠEK-LADO

Kamniški alpinisti poleti

V prejšnji številki smo pod gornjim naslovom objavili zapis Janeza Volkarja o dejavnosti alpinistov. Danes dodajamo še pregled važnejših vzponov do 10. septembra 1972.

Datum	Gora - Smer	Ocena	Plezali	Opombe
17. 6. 72	VEŽICA: AKADEMSKA	VI	Jerman, Pollak, Vektorac, Volkar	5. ponovitev
18. 6. 72	ŠITE - JESIH - POTOČNIK	III, IV	Klemenc, Šikonja, Kramar, Žerjav	
19. 6. 72	TRAVNIK: RAZ	V	Klemenc, Šikonja	
21. 6. 72	JALOVEC: RAZ	V, VI	Klemenc	
21. 6. 72	TRAVNIK - TŠCHADOV STEBER	V	Šikonja	
25. 6. 72	OJSTRICA: HERLE - VRŠNIK	IV, VI	Pollak, Volkar	
25. 6. 72	JALOVEC: HORNOVA	IV	Žerjav	
23. 6. 72	PLANJAVA JU STENA	V	Humar, Škarja	250 m, prven
1. 7. 72	KOGEL: TRŽIŠKA	IV, V	Pollak, Štrifof, Vektorac	
9. 7. 72	PLANJAVA: DIREKTNA Z GLAVO	IV, VI	Košec, Pollak	
9. 7. 72	PLANJAVA: DROFENIKOVA	III, IV	Trobevšek, Volkar	
19. 7. 72	MATTERHORN: GREBEN HORNU	IV	Žerjav	
22. 7. 72	TRAVNIK: ASCHENBRENNER	VI	Košec, Pollak	
23. 7. 72	ŠTRUCA: DIREKTNA	VI	Klemenc, Kukovec	
30. 7. 72	PLANJAVA JU STENA	V, VI	Jerman, Pollak, Vektorac, Žerjav	
4. 8. 72	GROSSGLOCKNER	I	Drobne	normalni dost
6. 8. 72	OJSTRICA: HERLE - URŠNIK	IV, VI	Dimec, Kramar	
6. 8. 72	OJSTRICA: IVE REYA	V	Klemenc, Pollak	
6. 8. 72	VRŠICI: KAMNIŠKA	VI	Jerman, Košec, Vektorac	
13. 8. 72	JALOVEC: RAZ	VI	Jerman, Kramar, Škrlep	
13. 8. 72	MALI GRINTAVEC: CENTRALNA	IV	Trobevšek	2. ponovitev

Šah

Solidarnost : Stožice 13,5 : 11,5

Na rednem mesečnem brzoturnirju Solidarnost za mesec november je sodelovalo 14 igralcev. Kot gostje so se vključili v turnir tudi igralci šahovskega kluba Svoboda iz Stožic pri Ljubljani. Prvi dve mesti sta si delila Vinko Urbanc (Svoboda) in Igor Pelikan (Solidarnost), 3. do 4. mesto pa Djordje Vukšanović (Solidarnost) in I. Miklavc (Svoboda). V dvoboju med obema ekipama je zmagala Solidarnost s 13,5 : 11,5. To je bil prvi podoben dvoboj dveh šahovskih ekip. Na brzoturnirju pionirjev so se uvrstili mladi igralci: 1. Stane Tomel, 2. Matjaž Hribar, 3. Silvo Magyar itd. Pričelo se je tudi klubsko prvenstvo pionirjev, na katerem sodeluje 10 mladih šahistov.

O Janezu Andrejašiču, učitelju telesne vzgoje na osnovni šoli Stranje in športniku, ki je na letošnjih olimpijskih igrah dosegel presenetljiv rezultat v vožnji s kanujem, saj je bil šesti na svetu, smo pisali že v prejšnji številki. Te dni je dobil posebno priznanje športne zveze Slovenije. Na posnetku ga vidimo pri delu v telovadnici stranske osnovne šole.

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA — KAMNIK

obvešča vse delovne organizacije, da bo organiziral

20-URNE TEČAJE PRVE POMOČI in
80-URNE TEČAJE PRVE POMOČI.

Program tečajev je strokovno razširjen in posebej prirejen za delovne organizacije.

Tečaji bodo v našem kabinetu, ki je opremljen z vsemi učili, sanitetnim materialom, opremo za civilno zaščito in raznimi drugimi pripomočki za dobre praktične vaje iz programa prve pomoči.

Na vašo željo organiziramo obnovitvene tečaje prve pomoči, ker je obnavljanje znanja za dobro pripravljenost ekip prve pomoči izrednega pomena.

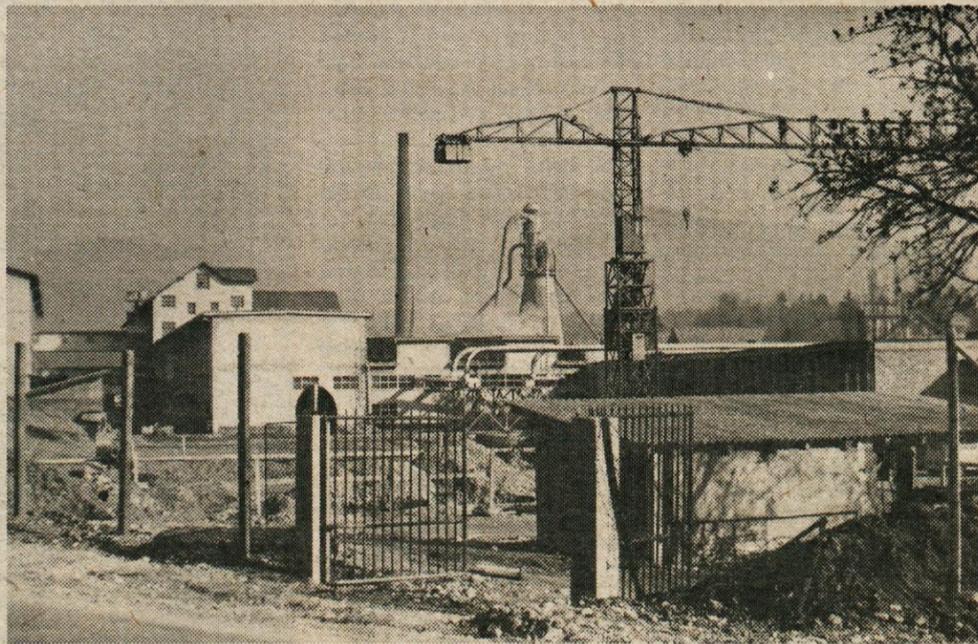
Motniški kolektiv v Stolu

Pred dnevi so delavci iz Mižarske delavnice v Motniku, na povabilo samoupravnih organov industrije pohištva Stol obiskali obrate Stola na Duplici.

Kolektiv iz Motnika, ki se je na referendumu že odločil za pripojitev k Stolu, so na Duplici toplo sprejeli. Posebno moderna proizvodnja v novi tovarni pisarniškega pohištva je pritegnila zanimanje gostov.

„Želimo, da bi čimprej tudi na našem območju imeli tako tovarno!“ so dejali ob koncu obiska Motničani.

„Naš kolektiv se je trdno odločil, da v Motniku postavi nov obrat, ker je to naš ekonomski interes“, je dejal Franc Vogrinec, direktor Stola. Po zadnjih podatkih so zadeve v zvezi z zemljiščem razčiščene. Sin lastnika je namreč nasprotoval prodaji. Prihodnjo pomlad bo zagotovo stekla gradnja obrata Stola v Motniku.

S. POLEG NOVEGA OBRATA V MOTNIKU BODO V STOLU ZGRADILI TUDI UPRAVNO POSLOPJE

Odbor za kadrovsko-socialne zadeve tekstilne tovarne

Svilanit - Kamnik

razpisuje naslednje štipendije:

1. 1 štipendijo — ekonomska fakulteta
2. 2 štipendiji — fakulteta za naravoslovje in tehnologijo
3. 2 štipendiji — TŠC Kranj — tkalski oddelek
4. 2 štipendiji — TŠC Kranj — apreterski oddelek
5. 2 štipendiji — TŠC Kranj — konfekcijski oddelek
6. 1 štipendijo — ekonomska srednja šola

Od 1. do 4. točke imajo prednost moški (pri 1. in 2. točki iz višjih letnikov), pri podelitvi vseh štipendij pa dijaki iz Kamnika ali neposredne okolice.

K prošnji je treba priložiti:

1. kratek življenjepis,
2. prepis zadnjega šolskega spričevala in spričevalo iz pretekega letnika, potrdilo o opravljenih izpiti in potrdilo o vpisu v šolo,
3. potrdilo o premoženjskem stanju družine in osebnih dohodkih staršev.

Vloge sprejema kadrovsko-socialna služba podjetja 15 dni po objavi.